

RAZISKOVALNA NALOGA

Tjaša Nemec, 9. a

OSNOVNA ŠOLA SVETI JURIJ
SVETI JURIJ 13

STALIŠČE LJUDI DO SPLAVA

Vir fotografije: <https://www.iskre.net/5-lazi-ki-nas-jih-uci-umetni-splav/>

Raziskovalno področje: sociologija

Avtorica: Tjaša Nemec (9. a)

Mentorica: Andreja Sraka, univ. dipl. ped.

Sveti Jurij, april 2024

ZAHVALA

Za pomoč in sodelovanje se zahvaljujem:

- mentorici Andreji Sraka za nasvete in spodbudo;
- anketirancem, da so si vzeli čas in izpolnili mojo anketo;
- učiteljici slovenskega jezika za jezikovni pregled raziskovalne naloge;
- učiteljici angleškega jezika za prevod povzetka;
- učiteljici računalništva za pomoč pri tehničnem oblikovanju raziskovalne naloge;
- ravnatelju šole, ki je finančno omogočil nastanek moje raziskovalne naloge.

Najlepša hvala vsem, ki ste me spodbujali in mi pomagali.

VSEBINSKO KAZALO

POVZETEK	4
ABSTRACT	5
1.0 TEORETIČNI UVOD.....	6
1.1 KAJ JE SPLAV?.....	6
1.2 ZGODOVINA SPLAVA	6
1.3 PRAVNA UREDITEV V REPUBLIKI SLOVENIJI	8
1.4 RAZLOGI ZA UMETNO PREKINITEV NOSEČNOSTI	10
1.5 ODNOS DO SPLAVA.....	10
1.6 MOŽNE POSLEDICE SPLAVA	11
2.0 EMPIRIČNI DEL	14
2.1 VZOREC.....	14
2.2 UPORABLJENI PRIPOMOČKI, POSTOPEK ZBIRANJA IN OBDELAVE PODATKOV.....	14
3.0 REZULTATI.....	16
4.0 DISKUSIJA	30
5.0 ZAKLJUČEK.....	35
6.0 LITERATURA.....	37
7.0 PRILOGA	39

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Ali je po vašem mnenju pravica do splava temeljna človekova pravica, in bi morala biti dostopna vsem?«, v odstotkih (%).....</i>	16
<i>Grafikon 2. Odgovori anketirancev na vprašanje: »V katerem primeru bi podprli umetni splav?« v odstotkih (%).....</i>	16
<i>Grafikon 3. Odgovori anketirancev na trditvi: »Pravica do splava bi se morala ukiniti.«, v odstotkih (%).....</i>	18
<i>Grafikon 4. Odgovori anketirancev na trditvi: »Sem za splav iz socialnih razlogov (mladoletnost matere, slab materialni položaj staršev, veliko število otrok v družini,...)«, v odstotkih (%).....</i>	18
<i>Grafikon 5. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v primeru, ko so za to utemeljeni zdravstveni razlogi (ugotovljene nepravilnosti pri zarodku)«, v odstotkih (%).....</i>	19
<i>Grafikon 6. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav je ena izmed kontracepcijskih metod.«, v odstotkih (%).....</i>	19
<i>Grafikon 7. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav je družbeno sprejemljiv.«, v odstotkih (%).....</i>	20
<i>Grafikon 8. Odgovori anketirancev na trditvi: »V Sloveniji se o splavu premalo govori.«, v odstotkih (%).....</i>	20
<i>Grafikon 9. Odgovori anketirancev na trditvi: »Moški mora sprejeti del odgovornosti pri odločitvi za splav, a je odločitev v celoti prepuščena nosečnici.«, v odstotkih (%).....</i>	21
<i>Grafikon 10. Odgovori anketirancev na trditvi: »Ne glede na mnenje očeta otroka, je končna odločitev ženske glede splava, njena.«, v odstotkih (%).....</i>	21
<i>Grafikon 11. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v primeru, ko je ogrožena kariera/slужba nosečnice.«, v odstotkih (%).....</i>	22
<i>Grafikon 12. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v vsakem primeru.«, v odstotkih (%).....</i>	22
<i>Grafikon 13. Odgovori anketirancev na trditvi: »Podpiram splav do 10 tedna nosečnosti.«, v odstotkih (%).....</i>	23
<i>Grafikon 14. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav je v vsakem primeru prekinitev življenja.«, v odstotkih (%).....</i>	23
<i>Grafikon 15. Odgovori anketirancev na trditvi: »Če se ženska odloči za splav, bi ga morala tudi sama plačati.«, v odstotkih (%).....</i>	24

<i>Grafikon 16. Odgovori anketirancev na trditvi: »Ženska ima pravico, da se odloči za splav ne glede na mnenje in pritiske drugih.«, odstotkih (%).....</i>	<i>24</i>
<i>Grafikon 17. Odgovor anketirancev na trditvi: »Splav podpiram, ko je ogroženo življenje in zdravje nosečnice.«, v odstotkih (%).....</i>	<i>25</i>
<i>Grafikon 18. Odgovori anketirancev na trditvi: »Na odločitev za splav vpliva starost nosečnice.«, v odstotkih (%).....</i>	<i>25</i>
<i>Grafikon 19. Odgovori anketirancev na trditvi: »Kaj po vašem mnenju vpliva na posameznikovo mnenje o splavu?«, v odstotkih (%).....</i>	<i>26</i>
<i>Grafikon 20. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Ali menite, da umetna prekinitev nosečnosti, na ženski pusti posledice?«, v odstotkih (%).....</i>	<i>27</i>
<i>Grafikon 21. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Kakšne posledice lahko splav pusti na ženski?«, v odstotkih (%).....</i>	<i>27</i>

POVZETEK

Danes lahko marsikje na spletu ali pa socialnih omrežjih zasledimo dogajanje po svetu. Sama sem nekaj časa nazaj brskala po spletu, ko sem zasledila temo o splavu, ki me je takoj privlekla. Takrat sem se odločila, da bi rada to temo podrobneje raziskala sama v svoji okolici, saj me je zanimalo mnenje mladih ter starejših vaščanov.

Da bi lahko odgovorila na svoje vprašanje, sem se odločila, da bo letos tema moje raziskovalne naloge odnos ljudi do splava. Pripravila sem anketni vprašalnik, pri čemer sem ločila anketirance v 2 skupini- prva starostna skupina (do 55 let) ter druga starostna skupina (nad 55 let). Ker je bilo težje pridobiti anketirance nad 55 let, je mojo anketo rešilo 80 anketirancev iz prve starostne skupine ter 27 anketirancev iz druge starostne skupine. Skupno je mojo anketo rešilo 107 anketirancev.

Rezultati moje raziskovalne naloge so pokazali, da je večina anketirancev mnenja, da je splav temeljna človekova pravica, in da bi morala biti dostopna vsem, ter da na odločitev za splav na žensko najbolj vplivajo vera in družina. Anketiranci bi v večjem delu splav podprli pri rizični nosečnosti in posilstvu, pri navedenih socialnih ali pa zdravstvenih razlogih, ob ogroženosti nosečnice ter do 10 tedna nosečnosti, splava pa ne bi podprli v vsakem primeru ali pa ko je ogrožena kariera/sluzba nosečnice. Prav tako menijo, da se v Sloveniji o tej temi govori premalo, ter da je splav družbeno sprejemljiv. Po mnenju anketirancev bi moški moral sprejeti del odgovornosti pri odločitvi za splav, ter se na koncu strinjati z odločitvijo nosečnice, ki pa se ima pravico odločiti za splav, ne glede na mnenja in pritiske drugih. Menijo, da bi moral splav biti brezplačen in da splav na nosečnici pusti predvsem psihične posledice.

Jaz se strinjam z odgovori anketirancev, saj splava ne bi podprla v vsakem primeru, a vseeno menim, da je temeljna človekova pravica, ki bi morala biti dostopna vsem. Na koncu pa je odločitev prepuščena nosečnici, ki ve kaj je najboljše za njo in njenega otroka.

Ključne besede: splav, odločitev, pravica do splava

ABSTRACT

Today, we can see happenings around the world on the internet or social networks. Some time ago, as I was browsing the web, I came upon the topic of abortion, which immediately caught my interest. I decided that I wanted to explore this topic in more detail in my own surroundings, as I was curious about the opinions of both young and older villagers.

To answer my question, I decided that this year's research project would focus on people's attitudes towards abortion. I prepared a questionnaire, dividing the respondents into 2 groups - the first age group (up to 55 years) and the second age group (over 55 years). It was more difficult to get respondents over 55. The survey was completed by 80 respondents from the first age group and 27 respondents from the second age group. There were 107 respondents in total.

The results of my research showed that most of respondents believe that abortion is a fundamental human right, and that it should be accessible to all, and that a woman's decision to have an abortion is most influenced by religion and family. Respondents would mostly support abortion in cases of risky pregnancy and rape, for some social or health reasons, if the pregnancy endangers the woman, when up to 10 weeks of pregnancy. They would not support abortion in every case or when a woman's career/job is at risk. They also believe that there is not enough discussion on this topic in Slovenia and that abortion is socially acceptable. According to the respondents, men should accept part of the responsibility in the decision for abortion, and ultimately agree with the pregnant woman's decision, who has the right to decide on abortion regardless of others' opinions and pressures. They believe that abortion should be free of charge and that abortion primarily leaves psychological effects on a woman.

I would agree with the respondents' answers, as I would not support abortion in every case, but I still believe that it is a fundamental human right that should be accessible to all. In the end, the decision is left to the pregnant woman, who knows what is best for her and her child.

Keywords: abortion, decision, right to abortion

Sem Tjaša iz 9. r. OŠ Sveti Jurij. V sklopu moje raziskovalne naloge bi rada raziskala stališča ljudi do umetnega splava. Še posebej me zanima, ali prihaja do razlik med dvema starostnima skupinama. Za to temo sem se odločila, ker sem v zadnjem času o tem pogosto slišala.

1.0 TEORETIČNI UVOD

Vprašanje o splavu še vedno močno deli ljudi na dve skupini. Nekateri ga dojemajo kot človekovo pravico, drugi ga dojemajo kot nedopustno dejanje. Termina splav in abortus imata enak pomen in pomenita prekinitev nosečnosti. V slovenski strokovni literaturi se najpogosteje uporablja izraz splav, zato ga bom v nadaljevanju raziskovalne naloge uporabljala sama. Raziskovalna naloga bo govorila o umetnem splavu. Kljub temu, da je to področje v literaturi že dobro raziskano, me je zanimalo kakšno stališče imajo ljudje v mojem okolju.

1.1 KAJ JE SPLAV?

Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi, da je abortus oziroma splav prekinitev nosečnosti. (<https://fran.si>).

Splav pomeni katerokoli obliko prekinitve nosečnosti, ki se konča s smrtjo zarodka ali ploda. Glede na način splavljenja poznamo spontani in umetni splav. Predvsem slednjega spremljajo številne etične dileme in nasprotujoča si mnenja.

1.2 ZGODOVINA SPLAVA

Splav so ljudje poznali in izvajali že v antični dobi, saj prvi zapisi o nadzorovanju nosečnosti s pomočjo kontracepcijskih pripomočkov segajo v čas Starih Grkov in Rimljanov. V srednjem veku so te teme veljale za tabu zaradi velike družbene moči cerkve, zato se je o njih govorilo malo in naskrivaj. V 19. stoletju se je družba začela močno spreminjati, začela se je emancipacija žensk, vedno več se je govorilo o želji o omejevanju rojstev. Splav je bil dostopen le bogatejšemu sloju prebivalstva, revnejše ženske pa so se bile primorane zateči k nelegalnemu splavu. Opravile so ga same ali z nekvalificirano pomočjo. Kljub gibanjem, ki so spodbujala množično uporabo kontracepcijskih sredstev, je predpisovanje le-teh ostajalo strogo omejeno za skrajne medicinske razloge (Podkrižnik, 2012; str.13).

V Jugoslaviji je umetna prekinitev nosečnosti bila kazniva. Kazensko sta odgovarjali tako ženska, ki je splavila, kot tista oseba, ki je splav izvedla (največkrat zdravnik). Medicinski splav

je bil dovoljen samo v primeru, ko je nosečnost za zdravje ženske bila nevarna in če ga je predhodno odobrila zdravstvena komisija. Leta 1969 je bila sprejeta Zvezna resolucija o načrtovanju družine, ki je temeljila na stališču, da je svobodno odločanje o rojstvih lastnih otrok ena temeljnih človekovih pravic. (Podkrižnik, 2012; str. 15).

Prva država, ki splav uzakonila je bila Sovjetska zveza in to leta 1920, pod njenim vplivom pa je v petdesetih letih tako storila tudi večina drugih vzhodnoevropskih držav (Kunstelj, 1987; str. 19)

V zvezi z umetno prekinitvijo nosečnosti obstajajo v Evropi štirje sistemi oz. štiri osnovne rešitve:

1. Absolutna prepoved umetne prekinitve nosečnosti (za ta sistem je značilno, da je umetna prekinitvev nosečnosti popolnoma prepovedana).
2. Prepoved, vendar različna obravnava glede na okoliščine (v državah, kjer je umetna prekinitvev nosečnosti protipravno dejanje, je to vprašanje urejeno s kazenskimi zakoni, kar pomeni, da se umetna prekinitvev nosečnosti sicer ne kaznuje, če za to obstajajo določeni razlogi (zdravstveni, pravni oz. moralni, zdravstveno-socialni in socialni razlogi)
3. Umetna prekinitvev nosečnosti kot pravica ženske (zadostuje že zahteva ženske).
4. Kombinirani sistem (ta sistem ima največ pravnih ureditev) pomeni, da o umetni prekinitvi nosečnosti odloča ženska sama, ne da bi za to navajala razloge, vendar le do določene gestacijske starosti. To pomeni, da je postavljen pogoj, da je noseča krajši čas (v večini ureditev do dvanajstega tedna, pri nas do desetega), če pa gre za določene indikacije, se lahko umetna prekinitvev nosečnosti dovoli, tudi če ta traja dlje (Pisnik, 2012; str. 64-65).

Veliko držav je uzakonilo umetno prekinitvev nosečnosti z določenimi izjemami, nekatere države pa so jo legalizirale z zelo širokimi predpisi. Veliko držav je v svojih predpisih posebej zapisalo kdaj je umetna prekinitvev nosečnosti dovoljena (Pisnik, 2012; str. 7).

Pravica do umetne prekinitvev nosečnosti je ženskam zagotovljena v večini držav EU, v določenih pa trdijo, da je umetna prekinitvev nosečnosti umor nedolžnega bitja (Pisnik, 2012; str. 8).

V Sloveniji je bil splav legaliziran oktobra 1977 in dovoljen na zahtevo nosečnice do 10. tedna nosečnosti; pred tem je bil dovoljen samo v izrednih primerih, tako kot v večini evropskih držav v tistem obdobju (Hren, K., Čirjakovič. J., Korenič. R., Kralj. A., Peceli. S., Repovž Grabnar. I., Stražišar. N., Štemberger. P., 2011; str. 19).

1.3 PRAVNA UREDITEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

Svobodno odločanje o rojstvu otrok je v Sloveniji vpisano v ustavo, iz katere izhaja zakonodaja, povezana s pravico žensk, da se svobodno odločajo tudi za umetno prekinitvev nosečnosti. Pravica do svobodnega odločanja o rojstvu otrok pa zajema še druge pravice, ki so ključne za njeno uresničevanje in svobodno načrtovanje prihodnosti. Pravno ureditev v Republiki Sloveniji na tem področju ureja več zakonskih aktov: Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok- ZZUUP), Zakon o zdravstvenih dejavnostih (ZZDej), Zakon o zdravniški službi (ZZdr), Kodeks medicinske etike zdravniških sester in zdravstvenih tehnikov).

Umetna prekinitvev nosečnosti se opravi na zahtevo nosečnice, če nosečnost ne traja več kot 10 tednov. Zahteva za prekinitvev se šteje tudi kot izjava volje za opravitev posega, skupaj z zahtevo pa mora biti priložen tudi izvid o trajanju nosečnosti (17. člen ZZUUP).

Mladoletna oseba o splavu odloča samostojno, za poseg ni potrebno soglasje staršev ali skrbnikov. Praviloma zdravstvena institucija o posegu zdravstveni zavod obvesti njene starše/skrbnike, a se pri tem obvestilu upošteva željo nosečnice (22. člen ZZUUP).

Kadar nosečnost traja več kot 10. tednov, so tveganja za zdravje nosečnice večja in je pravica do svobodnega odločanja o splavu omejena. O posegu odloča komisija 1. stopnje, ki lahko zahtevo nosečnice zavrne, ta pa se lahko na odločitev pritoži na komisijo 2. stopnje, ki mora o zadevi odločiti v roku 7 dni. Komisiji bosta poseg ocenili z vidika tveganja za zdravje in bosta zahtevo za poseg dovolili le, "če je nevarnost posega za zdravje in življenje nosečnice in njena nadaljnja materinstva manjše od nevarnosti, ki grozi nosečnici ali otroku zaradi nadaljnje nosečnosti ali poroda" (<https://www.mojaodlocitev.si/moje-pravice/>).

V primeru odobritve zahteve se opravi poseg, po katerem ima pacientka pravico do ustrezne nege in hospitalizacije. Če komisija na 2. stopnji zavrne ugovor zoper odločitev prvostopenjske komisije, je nosečnica napotena na t. i. posvetovalnico za nosečnice (26. člen ZZUUP).

Zakon v nadaljevanju določa tudi, da so zdravstveni delavci, socialni delavci in zdravstveni zavod dolžni nosečnico seznaniti s postopkom, posledicami in načini izvedbe splava (30. člen ZZUUP). Pojasnila morajo biti po Zakonu o pacientovih pravicah podana "v neposrednem stiku, obzirno, na pacientu razumljiv način oziroma skladno z individualnimi sposobnostmi sprejemanja informacij, v celoti in pravočasno." Pojasnilna dolžnost velja tudi s koncem posega, torej tudi o njegovi uspešnosti in morebitnih zapletih (20. člen Zakona o pacientovih pravicah).

Spoštovanje pravice do zasebnosti je pomembno tudi pri izvedbi splava. Med posegom so zato lahko navzoči le zdravnik in zdravstveni delavci, ki opravijo poseg. Vse zdravstvene delavce veže tudi varovanje osebnih podatkov pacientov, ki so po naravi stvari zaupni. Ne glede na življenjsko zgodbo, družbeni status osebe, razloge, zakaj se je za splav odločila, in njeno informiranost ima medicinsko osebje dolžnost, da postopek izvede varno ter da pri postopku stori vse, da preprečuje ali lajša hujše bolečine, če do njih pride (Zakon o pacientovih pravicah).

Ugovor vesti je ustavna pravica vseh zdravstvenih delavcev in delavk, ki jo ureja zakon zdravstvenih delavcev. Mogoč je tudi pri izvedbi splava, če po oceni zdravstvenega delavca poseg ni v skladu z njegovo vestjo in s tem ne posega v pravice in svoboščine drugih. Ugovor vesti imajo lahko le fizične osebe, ne pa pravne osebe, kot so zdravstvene institucije, bolnišnice in klinike. O uveljavljanju ugovora vesti mora zdravstveni delavec obvestiti zdravstveni zavod, ta pa mora nosečnici zagotoviti nemoteno uresničevanje pravice. Tako ne sme biti nosečnica deležna nobenih negativnih posledic uveljavitve ugovora. Podobna določba velja tudi za dopustnost ugovora vesti za medicinske sestre in zdravstvene tehnike. V primeru nujne medicinske pomoči odklonitev pomoči in uveljavitev ugovora vesti nista dopustna (Zakon o zdravstveni dejavnosti in Zakon o zdravniški službi).

Podatke o fetalnih smrtih v Sloveniji se zbirajo v Informacijskem sistemu fetalnih smrti, ki beleži smrti zarodkov in plodov, ki so ob teh dogodkih lažji od 500 gramov in mlajši od 22 gestacijskih tednov. Sem sodijo izvenmaternične nosečnosti, spontani splavi in druge patološke nosečnosti ter umetno izzvane prekinitve nosečnosti (dovoljeni splavi).

V letu 2021 je bilo v Sloveniji zabeleženih 5.365 fetalnih smrti oziroma 12,6 primerov fetalnih smrti na 1.000 žensk v rodni dobi. Med njimi je bilo 5 % izvenmaterničnih nosečnosti, 40 % spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti ter 55 % dovoljenih splavov.

Število izvenmaterničnih nosečnosti ter število spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti na 1.000 žensk v rodni dobi je bilo v zadnjem desetletju relativno stabilno, z izjemo let 2020 in 2021, ko je pri stopnji spontanih splavov in drugih patoloških oblik nosečnosti zabeležen nekoliko večji upad. Stopnja dovoljene splavnosti je v obdobju 2012 do 2021 upadla z 8,8/1.000 leta 2012 na 6,9/1.000 leta 2021. Največ fetalnih smrti, glede na 1.000 žensk starostne skupine, je bilo leta 2021 zabeleženih pri ženskah, starih 30 do 34 let, sledili sta starostni skupini 25–29 let ter 35–39.

Regijske razlike v dovoljeni splavnosti so v Sloveniji velike, najvišja stopnja dovoljene splavnosti je bila leta 2021 v Posavski regiji, največ dovoljenih splavov na 1.000 živorojenih otrok pa v Pomurski regiji. Najnižja stopnja dovoljene splavnosti je bila zabeležena v Goriški regiji, kjer je bilo tudi najugodnejše razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok. Razmerje med številom dovoljenih splavov in številom živorojenih otrok je zadnja leta v Sloveniji ugodnejše od povprečja v EU (Zdravstveni statistični letopis Slovenije 2021) .

1.4 RAZLOGI ZA UMETNO PREKINITEV NOSEČNOSTI

Razloge, zakaj se ženske zatekajo k splavu, lahko delimo na naslednje kategorije: razlogi, osredotočeni na žensko, materialni in drugi razlogi. Razlogi, osredotočeni na žensko, so neprimeren čas za nosečnost, kar pomeni, da si ženska lahko želi otroka, ima pa občutek, da ni pripravljena na materinstvo; ne želi prekiniti izobraževanja; dela ali pa so v ospredju drugi življenjski načrti; ne želi invalidnega otroka; jo je strah poroda; je mladoletna; ne želi več otrok, je prestara, da bi še imela otroka. Materialni razlogi so povezani s finančno in stanovanjsko stisko. Med druge razloge pa spada odločitev ženske za umetno prekinitev nosečnosti zaradi vpliva drugih oseb, kot sta otrokov oče ali drugi otrok, prisotno nasilje in spolne zlorabe (Zobec, Rašković Malnaršič in Mlinar, 2022, str. 33).

1.5 ODNOS DO SPLAVA

Pri odnosu do splava se najpogosteje pojavljajo različna vprašanja kot so: ali je zarodek oseba? Ali ima pravico do življenja? Na kateri stopnji, če sploh na kateri, in iz kakšnega razloga, je splav opravičljiv? Ob takih vprašanjih se izoblikuje odnos ali je splav opravičljiv ali ne. Eni izvirajo iz tradicionalnega stališča; ti nasprotujejo splavu. Drugi pa zagovarjajo bolj liberalno stališče, ki dopušča splav v izjemnih primerih. Med zagovornike pa se uvršča tudi vse tiste, ki zagovarjajo prakso splava v vsakem primeru, ne glede na okoliščine in razloge (Mohorič, 2003, str. 7).

V nadaljevanju bom bolj podrobno predstavila stališče rimskokatoliške cerkve do splava. Ko se razpravlja o stališčih cerkve do umetne prekinitve nosečnosti, slišimo, da je ta prepovedana in da se smatra za umor (Pisnik, 2012, str. 101).

Prepričanje Rimskokatoliške cerkve izhaja iz Svetega pisma in cerkvenega izročila, da človek nima pravice posegati v prenatalni razvoj človeka. Papež Pavel VI je zapisal, da je neposredna

prekinitve nosečnosti nedopustna tudi če se splav izvrši iz zdravstvenih razlogov (Papež Pavel VI, 2014, str. 15 in 16). V Okrožnici papeža Janeza Pavla II z naslovom Evangelij življenja je med drugim zapisano, da je človeško življenje potrebno spoštovati in ravnati z njim kot z osebo že takoj od njegovega spočetja dalje in da to pomeni nedotakljivo pravica vsakega nedolžnega človeškega bitja do življenja (Janez Pavel II, 1995, str. 60). Tudi kanonsko pravo katoliške cerkve uči, da je prepovedan vsak neposredni in namerni oziroma hoteni uboj človeškega življenja (Slatinek, 2007, str.506).

Krščanski teologi in filozofi so sicer omenjali primere, v katerih so dopuščali možnost prekinitve nosečnosti, vendar so natančno opredelili, kdaj je to mogoče (npr. izvenmaternična nosečnost, rak maternice). Iz novejšega časa pa izvira nauk drugega vatikanskega koncila (1962–1965), ki pravi, da je potrebno življenje od spočetja dalje čuvati z največjo skrbnostjo in da je umetna prekinitve nosečnosti in s tem umor nerojenega otroka neopravičljiv zločin (Pisnik, 2012, str. 101).

Rimskokatoliška cerkev zavzema stališče, da ima vsak človek pravico do življenja in telesne integritete od samega začetka, torej od spočetja do smrti. Ne odobrava niti kontracepcijskih sredstev kot sredstva za uravnavanje rojstev (Pisnik, 2012, str. 101–102).

Glede medicinskih razlogov za splav je stališče RKC sledeče: kadar se rešuje življenje matere, je medicinski poseg upravičen, čeprav s tem povzroči smrt otroka. Terapevtske splave, kadar gre za prenatalno diagnostiko, ki vodi v splave tistih, ki naj ob rojstvu (najverjetneje) ne bi bili povsem zdravi, pa cerkev zavrača. Po njenem mnenju nima namreč nihče pravice odločati o tem, kakšen človek ima pravico živeti (Žižek, 2018, str. 15).

Vsaka religija predpisuje ravnanje svojih pripadnikov ter pričakuje izražanje enotnih stališč v določenih situacijah. Tako deluje tudi rimskokatoliška cerkev. Po njenem nauku je življenje sveto, zato ga je potrebno varovati od spočetja dalje; splav pomeni usmrtitev otroka in sodi med največje grehe.

1.6 MOŽNE POSLEDICE SPLAVA

Avtorica Ciglarich (<https://srcdljubljana.com/blog-srcd>) pravi, da so posledice splava, čeprav je ta morda v trenutku odločitve videti kot idealna rešitev, globoke in neizbežne. Ženske imajo pri odločitvi le malo časa in slabo oporo v partnerju ali starših, mladostnice staršem nosečnost zaradi strahu ali sramu tudi zamolčijo. Vendar kasneje, ko splav obžalujejo, ni poti nazaj, življenja se ne da obuditi, lahko ga le izžalujejo ter sebi in drugim dejanje odpustijo.

Splav ima lahko fizične in psihične posledice. Če ob splavu vsi deli zarodka in posteljice niso v celoti odstranjeni, lahko povzroči vnetje, krvavitve in tudi polipe. Vnetja niso redka, jih pa lahko preprečijo z antibiotičnim in protivnetnim zdravljenjem. Če ženska prvih znakov vnetja ne opazi, lahko to privede do razširitve vnetja ali celo do sepse (splošne zastrupitve telesa). Včasih lahko pri razširitvi vratu maternice pride do raztrganin. Kasnejše posledice so dokaj pogoste in zelo raznovrstne. Nekatere ženske po umetnem splavu ne morejo več zanositi, najpogosteje zaradi močnejšega vnetja v maternici. Tveganje za prezgodnji porod ali nizko porodno težo otroka je pri ženskah, ki so v preteklosti splavile, povečano. Do prezgodnjega poroda prihaja zaradi poškodbe vratu maternice pri razširitvi pred samim splavom, ko pride do pretrganja vsaj dela mišičnih vlaken.. Po splavu naraste tudi možnost za zunajmaternično nosečnost, možnost, da bo žena rodila mrtvega otroka, in možnost, da bo otrok umrl med porodom oz. neposredno po njem. Lahko pride tudi do spontanega razpoka maternice, kar lahko sproži zelo močne, tudi življenjsko nevarne krvavitve. Pri ženskah, ki so splavile, se poveča tveganje za nastanek raka materničnega vratu ter raka jajčnikov in ledvic. Pri mladostnicah se komplikacije pojavljajo pogosteje kot pri odraslih ženskah, še posebno velika je možnost za poškodbo materničnega vratu med splavom (Kunstelj, 1987, str. 23-24).

Med duševnimi (psihičnimi) posledicami splava avtorji navajajo predvsem depresije, psihoze in občutek krivde. Nekatere študije povezujejo splav s porastom spolnih motenj, odporom do spolnih odnosov, izgubo intimnosti, nepričakovano krivdo, zunajzakonskimi aferami, postabortivnim stresom (posttravmatičnimi stresnimi motnjami), motnjo osebnosti, žalovanjem itd. Duševne posledice pa se po opazanjih nekaterih psihiatrov najpogosteje pojavljajo pri ženskah, ki so že pred splavom kazale znake manjše duševne stabilnosti (Kunstelj, 1987, str. 13-14).

Za raziskovalno nalogo sem se odločila, ker me zanima mnenje ljudi o splavu, prav tako pa sem hotela še sama nadgraditi svoje znanje o splavu. Pri tem sem želela primerjati mnenje o splavu med dvema starostnima skupinama in ugotoviti ali med njima prihaja do razlik.

Zastavila sem si naslednje cilje:

- Pridobiti več znanja na področju umetnega splava.
- Ugotoviti, kakšna je razlika med starostnima skupinama (do 55 let in nad 55) v mnenju o umetnem splavu.
- Izvedeti kakšna so stališča ljudi o splavu v moji okolici.

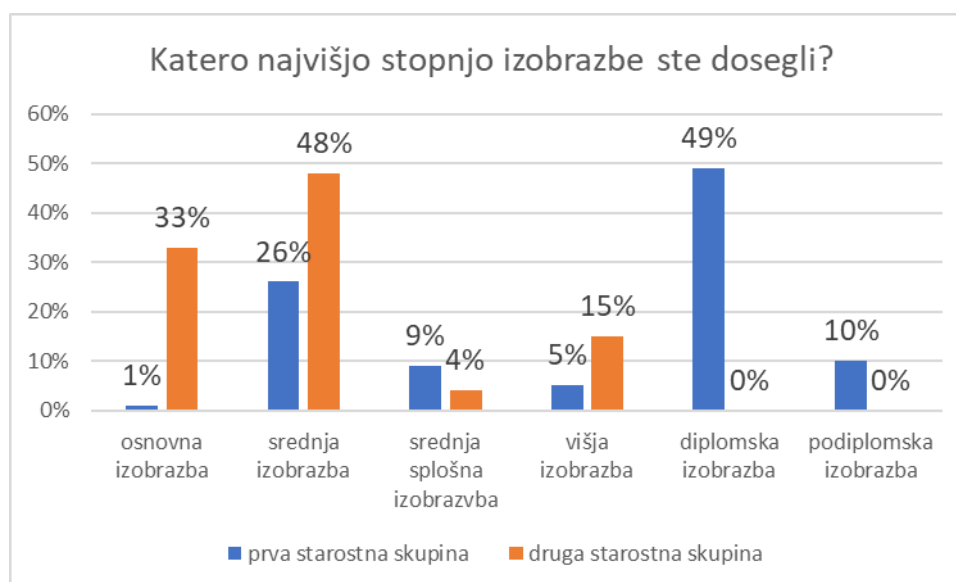
Zastavila sem si naslednje hipoteze:

1. večina anketirancev v obeh starostnih skupini se strinja, da je pravica do splava temeljna človekova pravica in bi morala biti dostopna vsem
2. na posameznikovo mnenje o splavu v obeh starostnih skupinah najbolj vpliva vera oz. religija
3. večina anketirancev je mnenja, da je splav v vsakem primeru prekinitev življenja
4. v obeh starostnih skupinah je večina posameznikov mnenja, da splav pusti na ženski posledice
5. večina anketirancev v prvi starostni skupini podpira splav iz različnih razlogov, v drugi skupini pa večina anketirancev podpira splav zaradi zdravstvenih razlogov (napake pri zarodku, ogroženo življenje matere,...)
6. večina anketirancev je mnenja, da moški nosi del odgovornosti za splav in da pri tej odločitvi mora sodelovati
7. večina anketirancev se strinja, da dokončno odločitev o splavu povsem v rokah ženske
8. v drugi starostni skupini je večina anketirancev mnenja, da na odločitev za splav vpliva mnenje drugih

2.0 EMPIRIČNI DEL

2.1 VZOREC

V raziskovalno nalogo o splavu sem vključila posameznike iz dveh starostnih skupin. Anketni vprašalnik do 55 let starosti je izpolnilo 80 anketirancev. Od tega jih je bilo 22% moškega in 77% ženskega spola. Anketni vprašalnik za drugo starostno skupino je izpolnilo 27 anketirancev, od tega 48% moških in 52% žensk. Število vrnjenih vprašalnikov je v drugi starostni skupini manjše, kot sem pričakovala, saj veliko anketirancev ni želelo odgovarjati na vprašanja o tej temi. Anketiranci iz prve starostne skupine so bili v povprečju stari 38 let, iz druge starostne skupine pa 67.

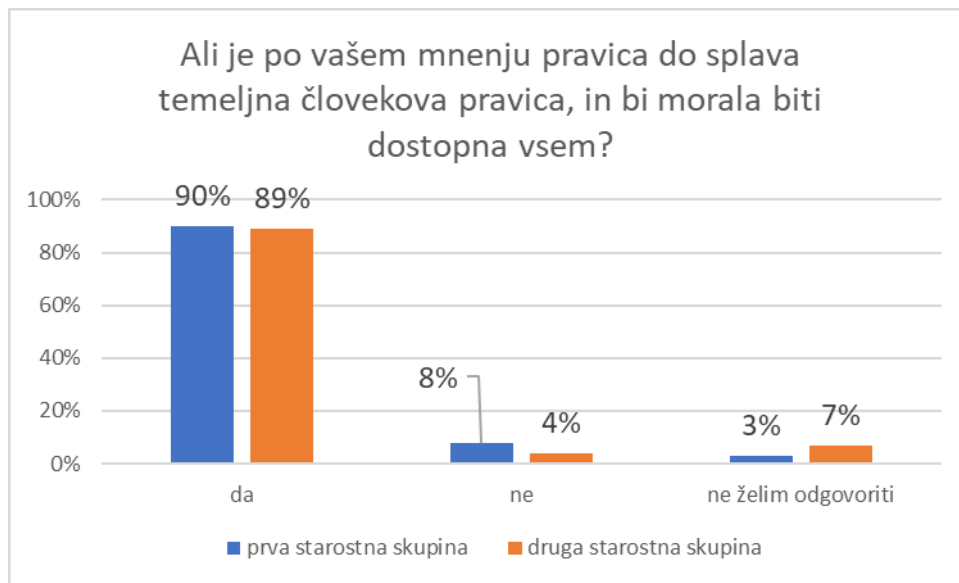
Iz dobljenih podatkov vidimo da imajo anketiranci prve starostne skupine večinoma diplomsko (49%) ali podiplomsko izobrazbo (10%). Anketiranci druge starostne skupine imajo večinoma osnovno (33%) ali srednjo izobrazbo (48%).

2.2 UPORABLJENI PRIPOMOČKI, POSTOPEK ZBIRANJA IN OBDELAVE PODATKOV

V raziskovalni nalogi sem uporabila **anketni vprašalnik o stališču do splava**, in to v dveh oblikah (oblika za prvo starostno skupino- od 18 do 55 let, in oblika za drugo starostno skupino- nad 55 let). Za prvo starostno skupino je bila anketa pripravljena v orodju za spletne ankete 1KA, za drugo starostno skupino pa je bil anketni vprašalnik pripravljen v fizični obliki. Pri sestavi vprašalnika sem si pomagala s strokovno literaturo. Vprašalnik vsebuje demografske

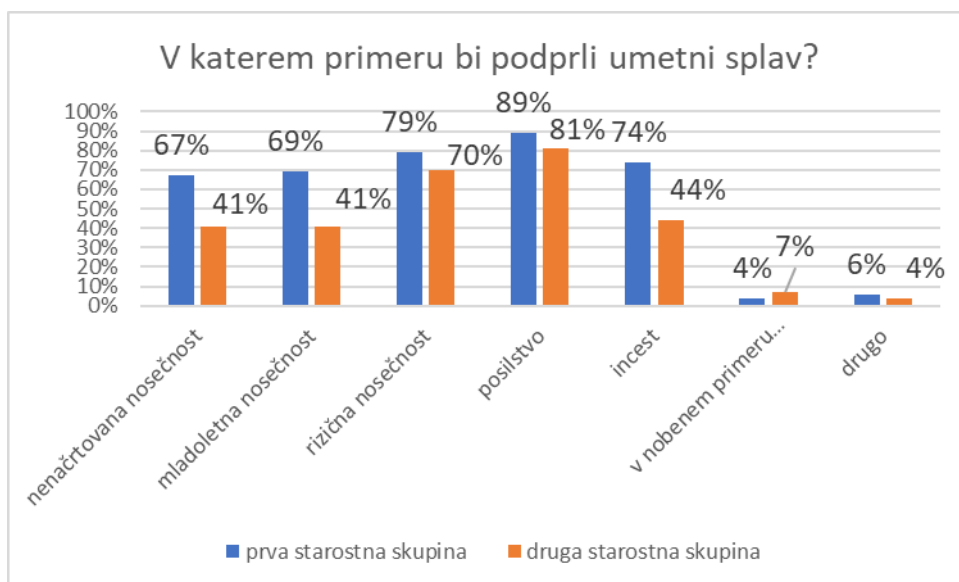
podatke (spol, starost in stopnja izobrazbe), 3 vprašanja zaprtega tip (vprašanje 4, 6 in 8), 3 vprašanja kombiniranega tipa (5, 7 in 8.1) in 1 vprašanje odprtega tipa (9 vprašanje). Podatke sem zbirala od novembra 2023 do januarja 2024. Podatke drugo starostno skupino sem pridobivala s pomočjo terenskega dela. Grafični prikaz rezultatov sem pripravila v programu Microsoft Excel, in sicer v januarju 2024.

3.0 REZULTATI

Grafikon 1. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Ali je po vašem mnenju pravica do splava temeljna človekova pravica, in bi morala biti dostopna vsem?«, v odstotkih (%).

iz grafikona 1 so razvidni odgovori anketiranih skupin na vprašanje *Ali je po vašem mnenju pravica do splava temeljna človekova pravica, in bi morala biti dostopna vsem?* Iz dobljenih podatkov je razvidno, da je 90,0% anketirancev iz prve skupine in 89,0% anketirancev iz druge starostne skupine izbralo odgovor da. Le 8,0% iz prve ter 4,0% iz druge starostne skupine je izbralo odgovor ne.

Grafikon 2. Odgovori anketirancev na vprašanje: »V katerem primeru bi podprli umetni splav?« v odstotkih (%)

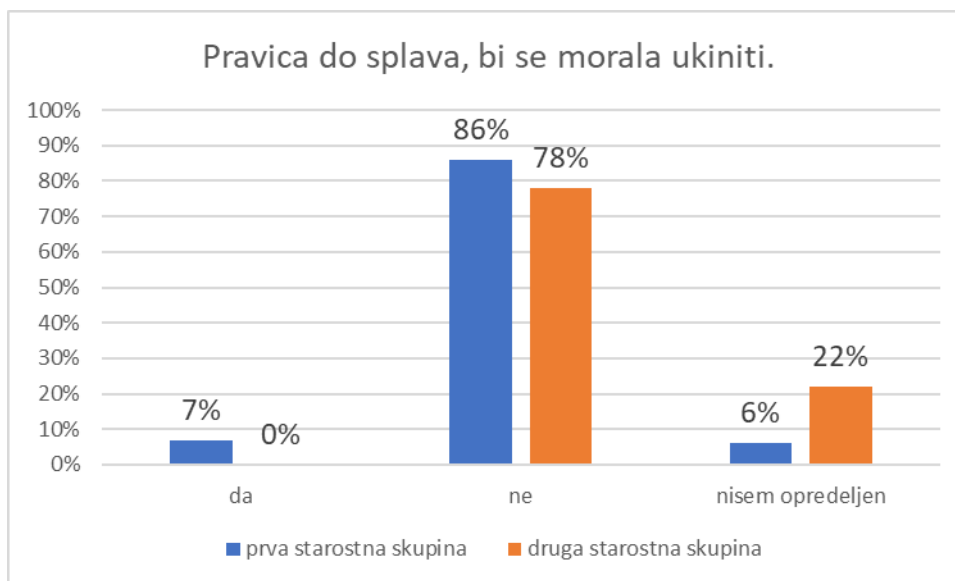
Iz grafikona 2 so razvidni odgovori anketiranih skupin na vprašanje *V katerem primeru bi podprli umetni splav?* Iz dobljenih podatkov je razvidno, da bi anketiranci obeh starostnih skupin največkrat splav podprli v primeru posilstva, ta odgovor je izbralo 89,0% anketirancev iz prve starostne skupine in 81,0% anketirancev iz druge starostne skupine. V primeru rizične nosečnosti bi splav podprlo 79,0% anketirancev iz prve in 70,0 % anketirancev iz druge starostne skupine. Do razlik med odgovori je prihajalo pri nenačrtovani nosečnosti (splav bi podprlo 67,0% anketirancev iz prve starostne skupine in 41,0% iz druge starostne skupine), pri mladoletni nosečnosti (plav bi v tem primeru podprlo 69,0 % anketirancev iz prve starostne skupine in 41,0% iz druge starostne skupine) ter pri incestu (v tem primeru bi splav podprlo 74,0% anketirancev iz prve starostne in 44,0% anketirancev iz druge starostne skupine). V nobenem primeru pa splava ne bi izbralo 4,0% anketirancev iz prve in 7,0% anketirancev iz druge starostne skupine.

Pod drugo so anketiranci imeli možnost zapisati v katerem primeru pa bi izbrali splav. Anketiranci iz prve starostne skupine so zapisali:

- Rizična nosečnost, če je s tem ogroženo življenje matere.
- V katerem koli primeru.
- V vseh primerih.
- Vsak ima pravico se sam odločiti. Je pa seveda vprašanje, do kdaj se lahko umetni splav izvede. Tu bi se pa dalo debatirati,...
- V primeru da do nosečnosti pride v zakonu ali zvezi, kjer partner nad partnerico izvaja hudo nasilje in partnerica ne more izstopiti iz te zveze.

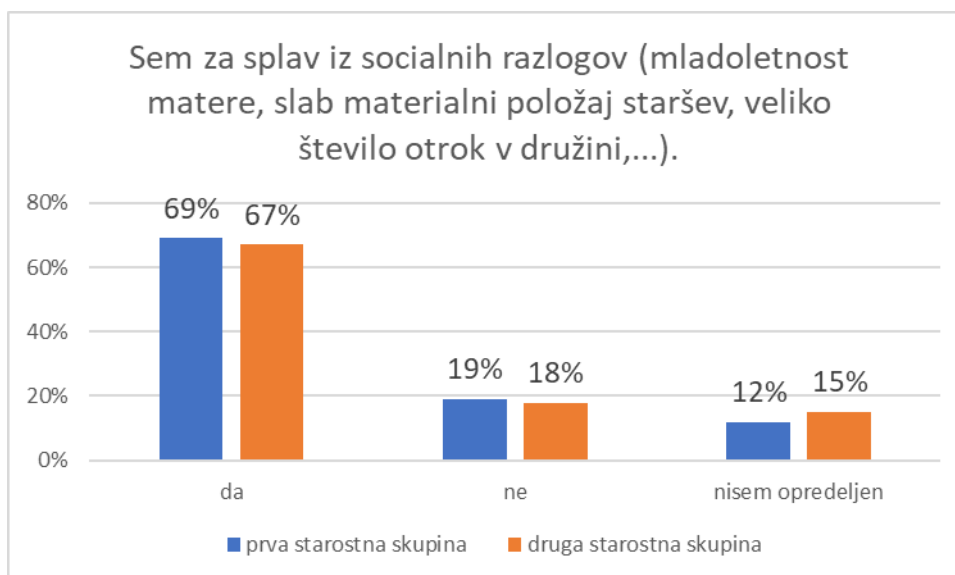
Anketiranci iz druge starostne skupine so zapisali:

- Nasilen partner.

Grafikon 3. Odgovori anketirancev na trditvi: »Pravica do splava bi se morala ukiniti.«, v odstotkih (%)

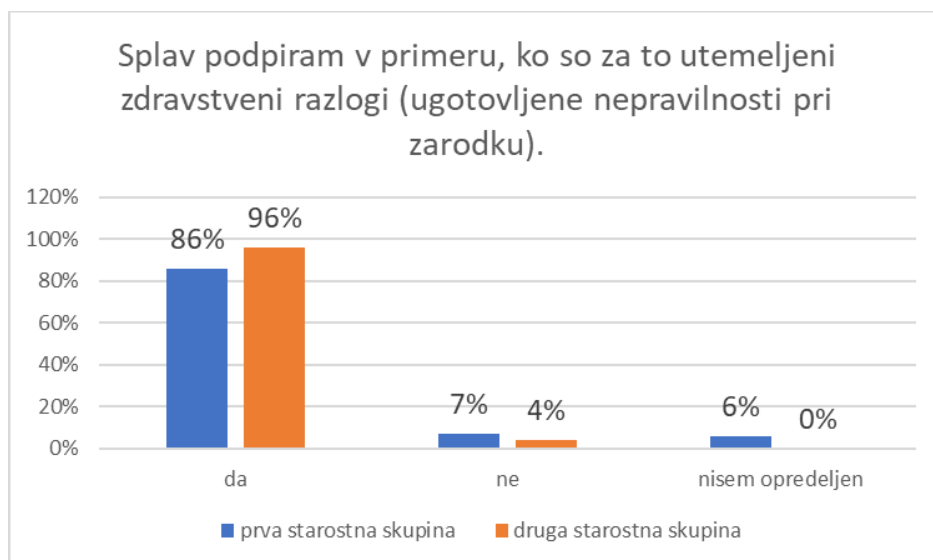
Iz grafikona 3 so razvidni odgovori anketiranih skupin na trditev *Pravica do splava bi se morala ukiniti*. Iz dobljenih podatkov je razvidno, da so anketiranci najpogosteje izbrali odgovor *ne* in sicer 86,0% anketirancev iz prve starostne skupine ter 78,0% anketirancev iz druge starostne skupine. 7,0% anketirancev prve starostne skupine je izbralo odgovor *da*, tega odgovora v drugi starostni skupini ni izbral nihče. Odgovor, da niso opredeljeni je v drugi starostni skupini izbralo 22,0% anketirancev v prvi in 6,0% anketirancev v drugi starostni skupini.

Grafikon 4. Odgovori anketirancev na trditvi: »Sem za splav iz socialnih razlogov (mladoletnost matere, slab materialni položaj staršev, veliko število otrok v družini,...)«, v odstotkih (%)

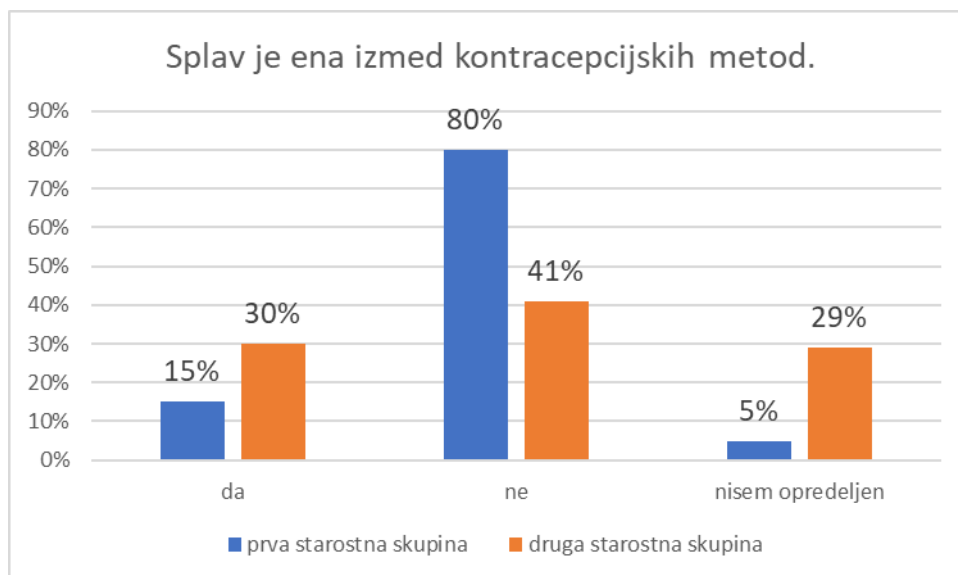
Grafikon 4 prikazuje odgovore anketirancev na trditvi *Sem za splav iz socialnih razlogov (mladoletnost matere, slab materialni položaj staršev, veliko število otrok v družini,...)*.

Največkrat izbran odgovor je bil da, izbralo ga je 69,0% anketirancev iz prve starostne skupine in 67,0% anketirancev iz druge starostne skupine. 19,0% anketirancev iz prve neopredeljenih je 12,0% iz prve in 15,0% iz druge starostne skupine.

Grafikon 5. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v primeru, ko so za to utemeljeni zdravstveni razlogi (ugotovljene nepravilnosti pri zarodku).«, v odstotkih (%).

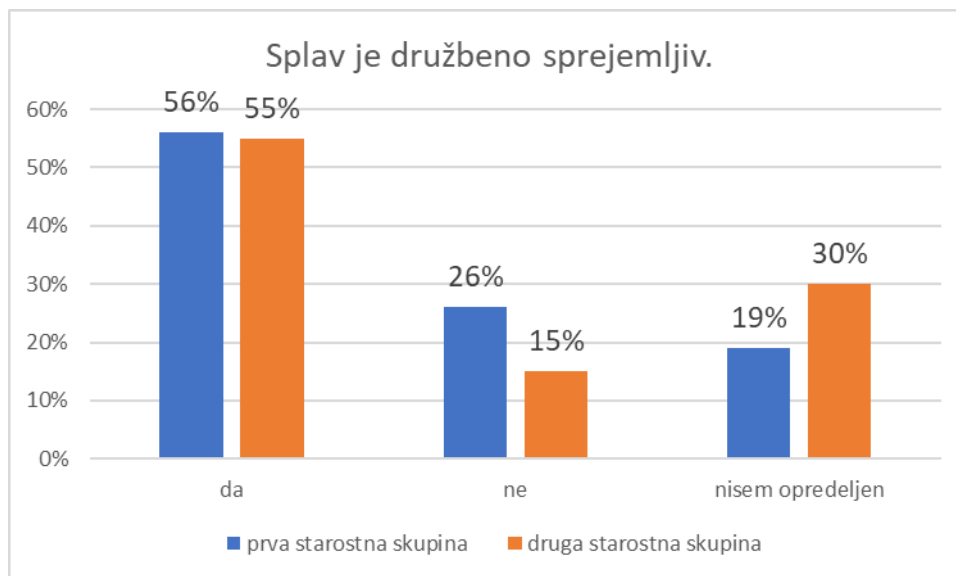
Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je večina anketirancev iz obeh starostnih skupin izbrala odgovor da. Le 7% iz prve starostne skupine in 4% iz druge starostne skupine je izbralo odgovor ne.

Grafikon 6. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav je ena izmed kontracepcijskih metod.«, v odstotkih (%).

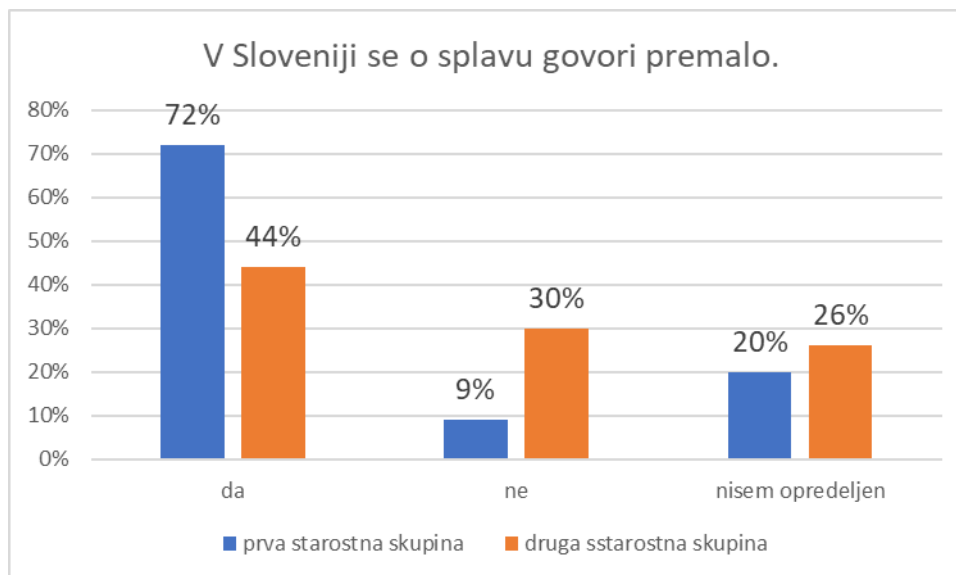
Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da so anketiranci prve starostne skupine izbrali odgovor ne, in sicer 80%, le 15% anketirancev iz prve starostne skupine pa je izbralo odgovor da. Iz druge

starostne skupine je največ anketirancev izbralo odgovor ne, in sicer 41%, prav tako pa so izbrali odgovor da (30%) ter odgovor nisem opredeljen (29%).

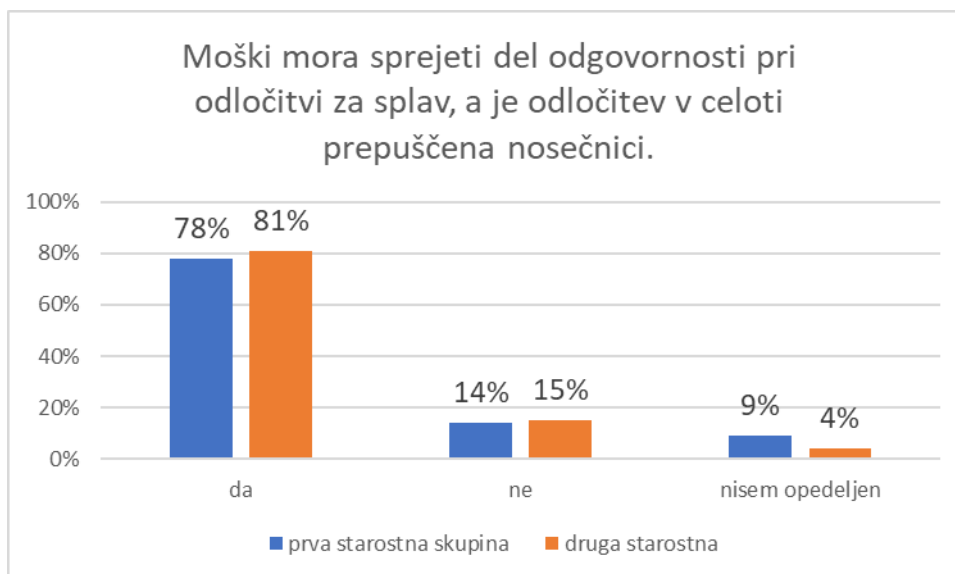
Grafikon 7. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav je družbeno sprejemljiv.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih rezultatov vidimo, da se večina anketiranih iz obeh starostnih skupin strinja, da je splav družbeno sprejemljiv, prav tako pa so anketirani izbrali odgovor nisem opredeljen (19% iz prve starostne skupine in 30% iz druge starostne skupine).

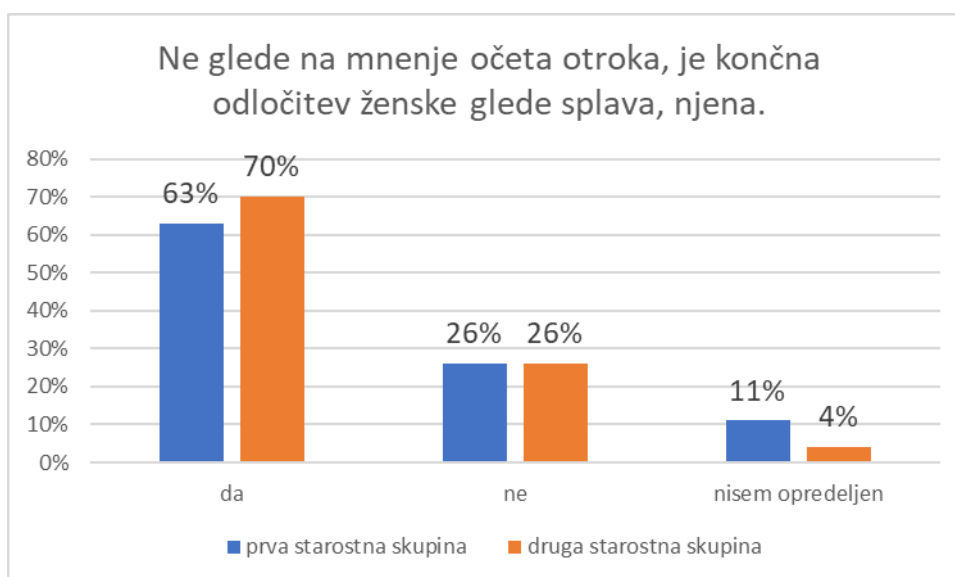
Grafikon 8. Odgovori anketirancev na trditvi: »V Sloveniji se o splavu premalo govori.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je največ anketiranih iz prve in druge starostne skupine izbralo odgovor da (72% iz prve ter 44% iz druge), prav tako pa so velikokrat izbrali odgovor nisem opredeljen.

Grafikon 9. Odgovori anketirancev na trditvi: »Moški mora sprejeti del odgovornosti pri odločitvi za splav, a je odločitev v celoti prepuščena nosečnici.«, v odstotkih (%).

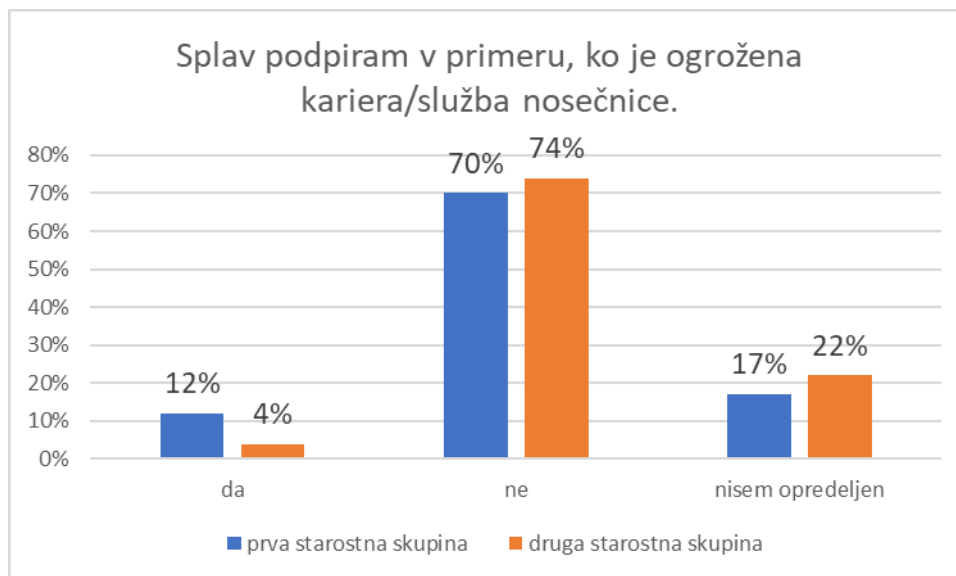
Iz dobljenih podatkov vidimo, da je največ anketiranih iz obeh starostnih skupin izbralo odgovor da (78% iz prve starostne skupine ter 81% iz druge starostne skupine), najmanj izbran pa je odgovor nisem opredeljen.

Grafikon 10. Odgovori anketirancev na trditvi: »Ne glede na mnenje očeta otroka, je končna odločitev ženske glede splava, njena.«, v odstotkih (%).

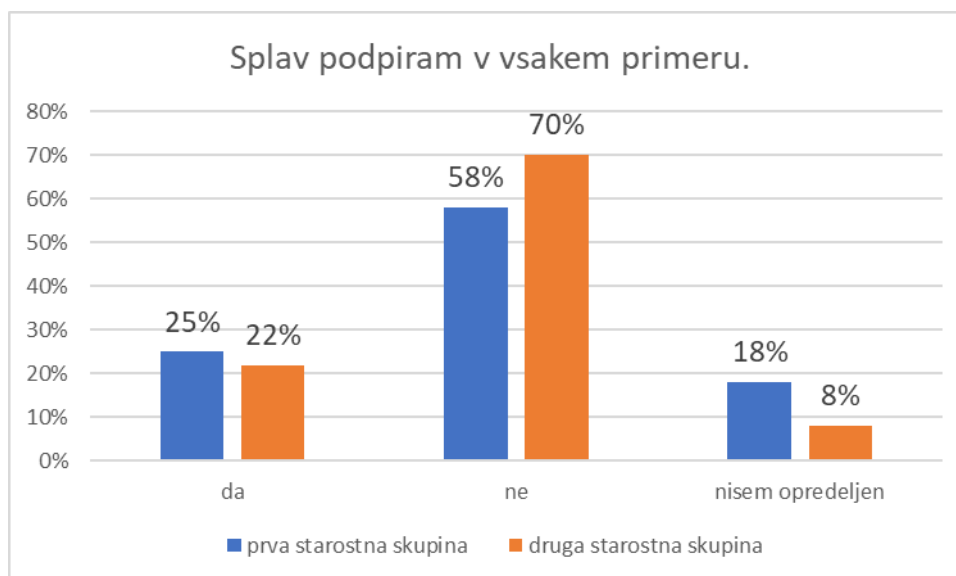
Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je največ anketiranih iz prve starostne skupine izbralo odgovor da (63%), najmanj pa odgovor nisem opredeljen (11%). Anketiranci druge

starostne skupine so največkrat izbrali odgovor da (70%) ter najmanjkrat odgovor nisem opredeljen (4%).

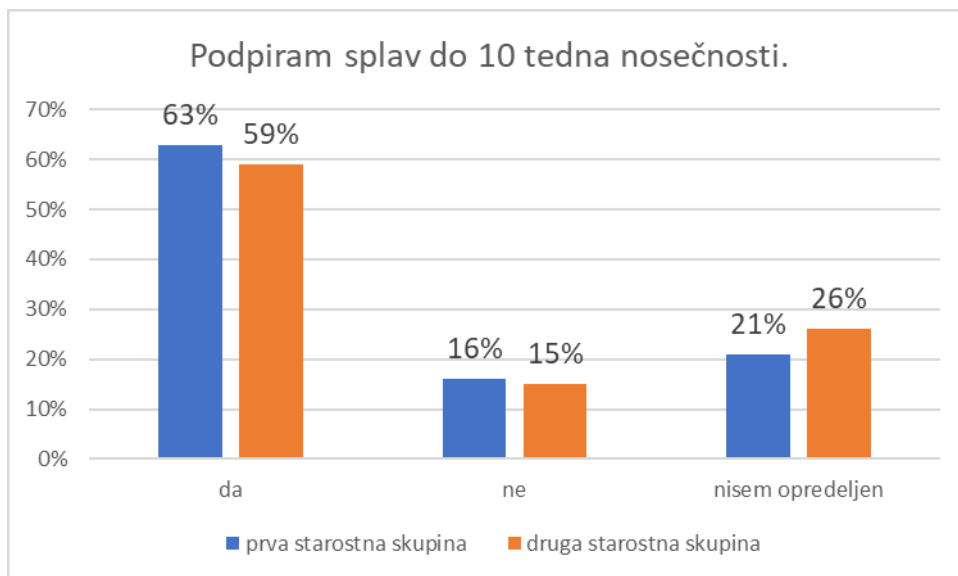
Grafikon 11. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v primeru, ko je ogrožena kariera/slужba nosečnice.«, odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da so anketiranci iz obeh starostnih skupin izbralo odgovor ne (70% iz prve starostne skupine ter 74% iz druga starostne skupine). 17% anketirancev iz prve ter 22% anketirancev iz druge starostne skupine so izbrali odgovor nisem opredeljen.

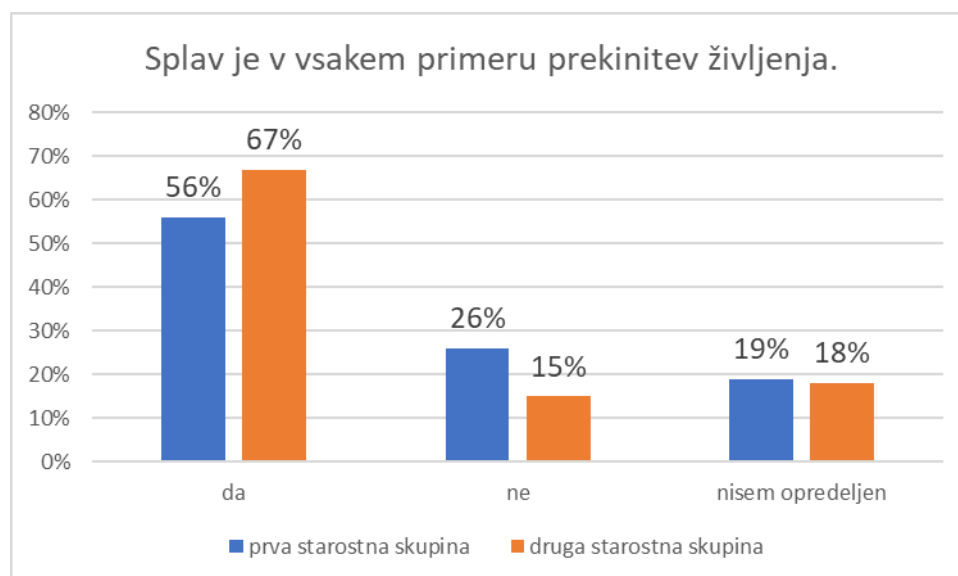
Grafikon 12. Odgovori anketirancev na trditvi: »Splav podpiram v vsakem primeru.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih rezultatov vidimo, da so anketiranci iz obeh starostnih skupin najpogosteje izbrali odgovor ne (58% iz prve ter 70% iz druge starostne skupine), prav tako pa je 25% anketirancev iz prve starosne skupine in 22% anketirancev iz druge starostne skupine izbralo odgovor da.

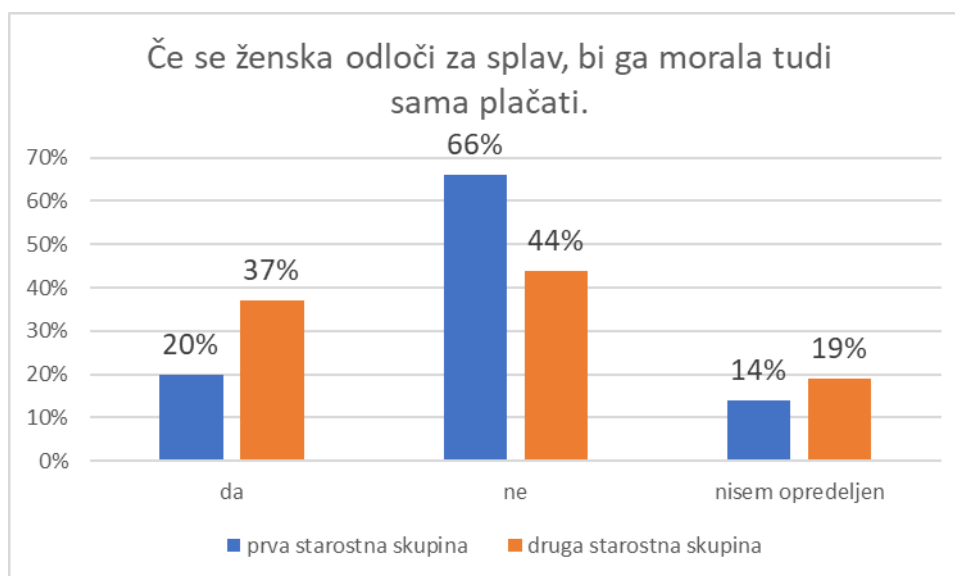
Grafikon 13. Odgovori anketirancev na trditvi »Podpiram splav do 10 tedna nosečnosti.«, v odstotkih (%).

Iz podatkov lahko razberemo, da je 63% anketirancev iz prve starostne skupine ter 59% anketirancev iz druge starostne skupine izbralo odgovor da, najmanj anketirancev iz obeh starostnih skupin pa je izbralo odgovor ne (16% iz prve starostne skupine ter 15% iz druge starostne skupine).

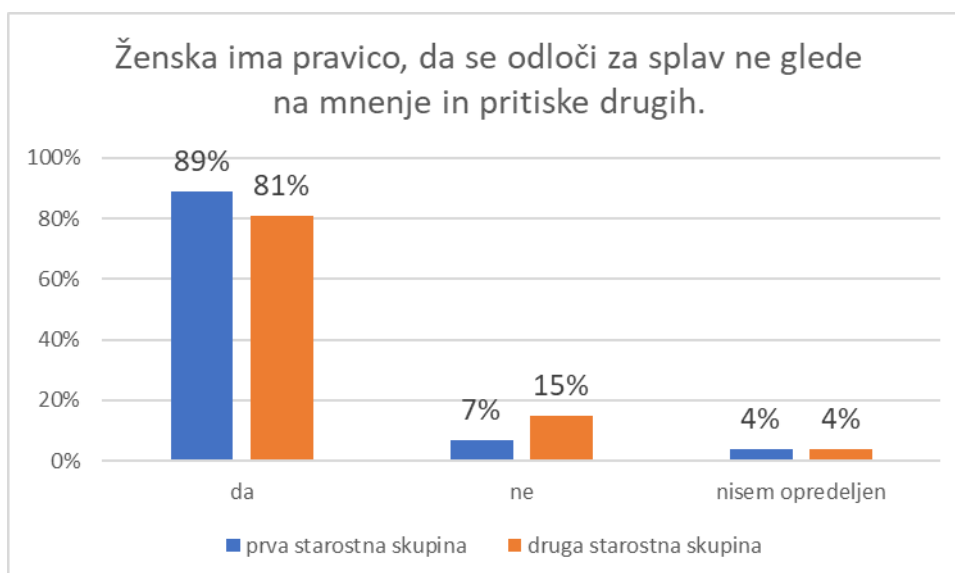
Grafikon 14. Odgovori anketirancev na trditvi »Splav je v vsakem primeru prekinitve življenja.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je 56% anketirancev iz prve starostne skupine ter 67% anketirancev iz druge starostne skupine izbralo odgovor da, odgovor ne je izbralo 26,0% anketirancev iz prve starostne skupine in 15,0% anketirancev iz druge starostne skupine. Neopredeljenih je 19,0% anketirancev iz prve in 18,0% anketirancev iz druge starostne skupine.

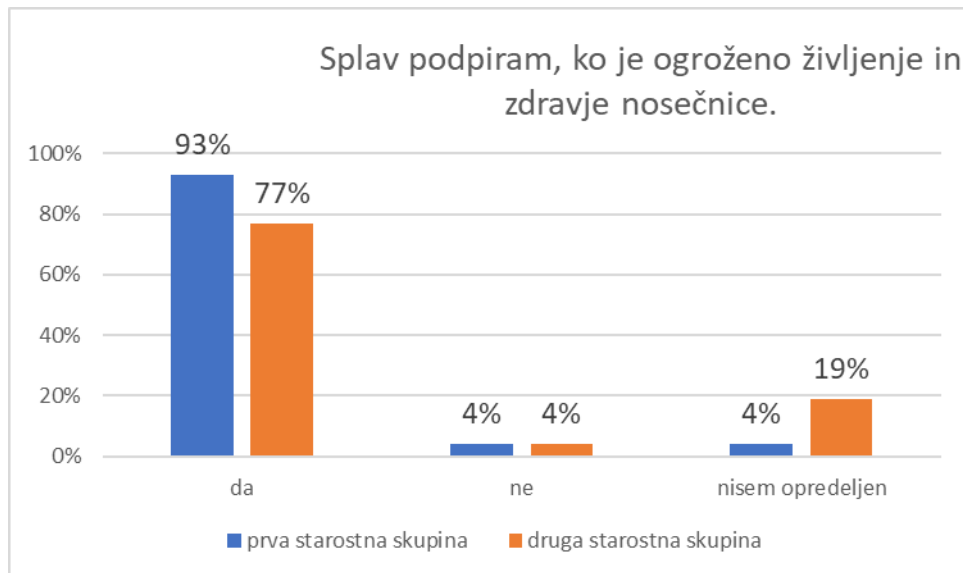
Grafikon 15. Odgovori anketirancev na trditvi: »Če se ženska odloči za splav, bi ga morala tudi sama plačati.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je večina anketirancev prve starostne skupine izbralo odgovor ne (66%), v drugi starostni skupini pa sta največkrat izbrana odgovora da (37%) in ne (44%).

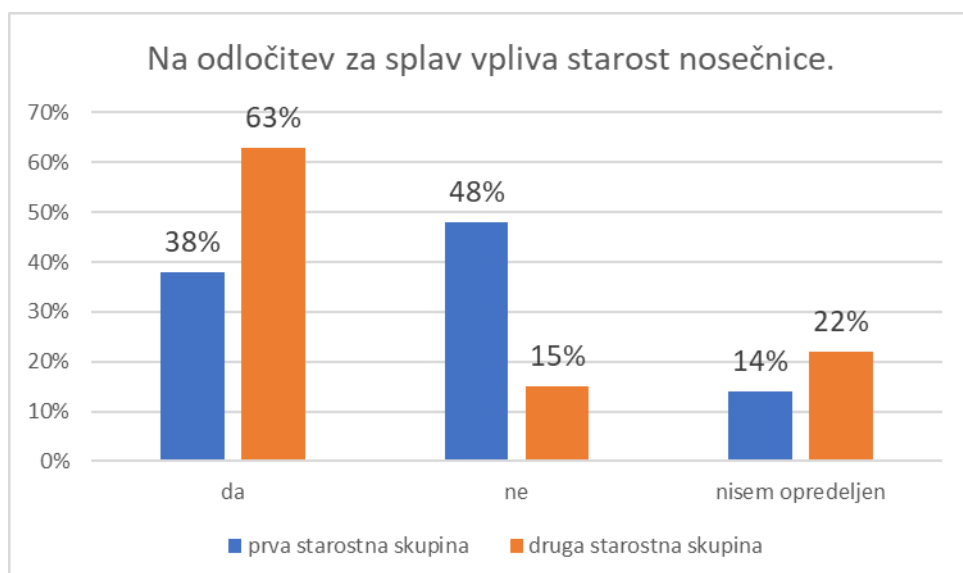
Grafikon 16. Odgovori anketirancev na trditvi: »Ženska ima pravico, da se odloči za splav ne glede na mnenje in pritiske drugih.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih rezultatov vidimo, da je največ anketirancev obeh starostnih skupin izbralo odgovor da (89% iz prve starostne skupine ter 81% iz druge starostne skupine). Odgovor ne je izbralo 7,0% anketirancev iz prve in 15,0% anketirancev iz druge starostne skupine. Neopredeljenih je 4,0% anketirancev v obeh starostnih skupinah.

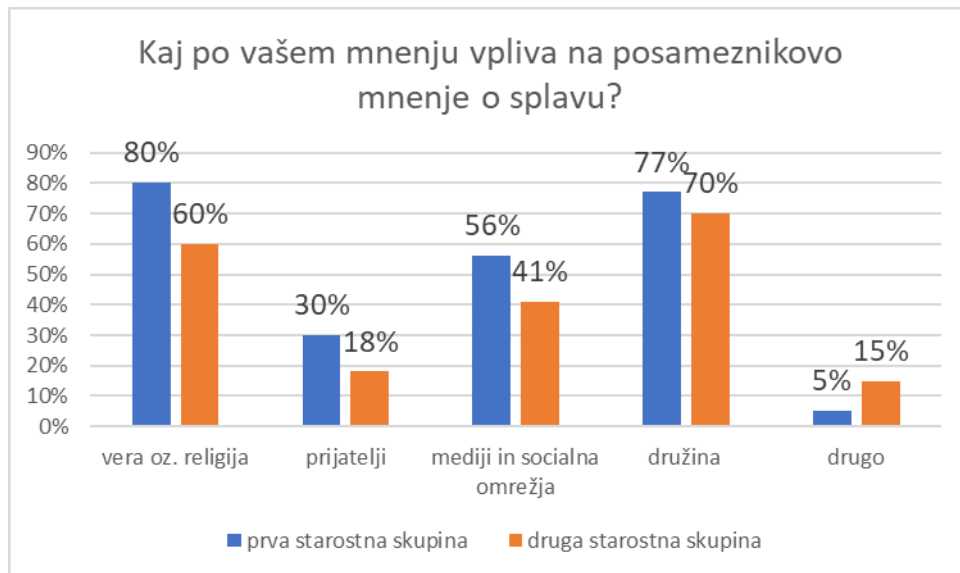
Grafikon 17. Odgovor anketirancev na trditvi: »Splav podpiram, ko je ogroženo življenje in zdravje nosečnice.«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je večina anketirancev izbralo odgovor da (93% iz prve starostne skupine in 77% iz druge starostne skupine). 19% anketirancev iz druge starostne skupine je izbralo odgovor nisem opredeljen.

Grafikon 18. Odgovori anketirancev na trditvi: »Na odločitev za splav vpliva starost nosečnice.«, v odstotkih (%).

Iz podatkov lahko razberemo, da so anketiranci prve starostne skupine največkrat izbirali med odgovoroma da in ne (38% za odgovor da in 48% za odgovor ne), anketiranci druge starostne skupine pa so največkrat izbrali odgovor da (66%). Neopredeljenih je 14,0% anketirancev iz prve in 22,0% anketirancev iz druge starostne skupine.

Grafikon 19. Odgovori anketirancev na trditvi: »Kaj po vašem mnenju vpliva na posameznikovo mnenje o splavu?«, v odstotkih (%).

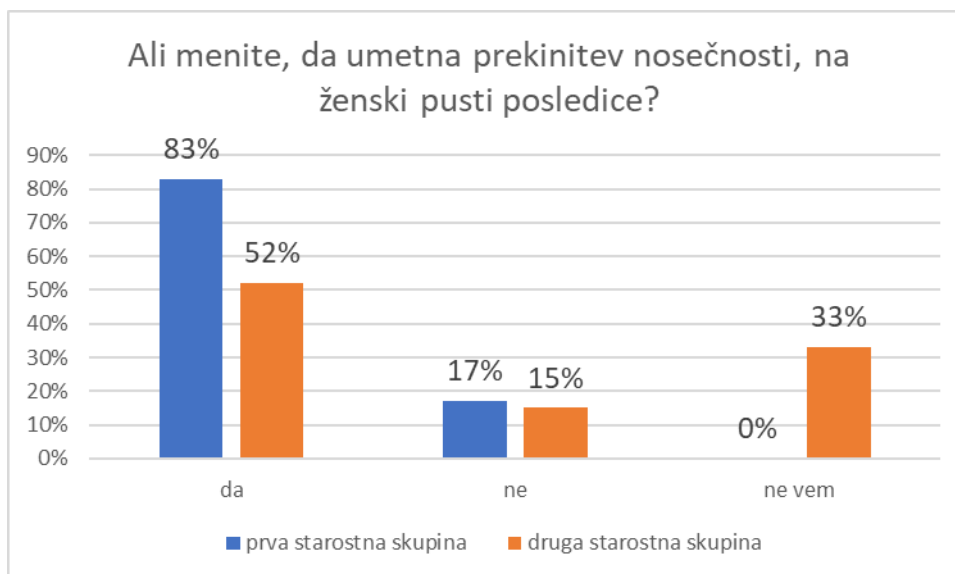
Iz dobljenih rezultatov vidimo, da so anketiranci prve starostne skupine izbirali med odgovori vera oz. religija (80%), mediji in socialna omrežja (56%) ter družina (77%). Anketiranci druge starostne skupine so prav tako izbirali med odgovori vera oz. religija (60%), mediji in socialna omrežja (41%) ter družina (70%).

Anketiranci iz prve starostne skupine so zapisali:

- politika države, okolje v katere, živiš, stopnja izobrazbe
- nazadnjaška oz. slabo razvita družba
- kultura in družba v kateri živimo
- premalo informacij, napačna predstava

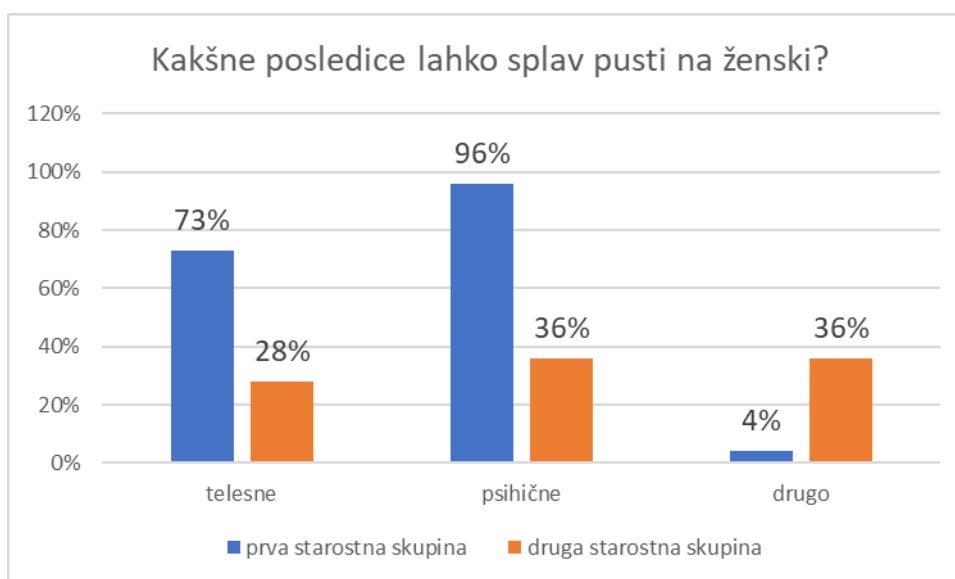
Anketiranci iz druge starostne skupine so zapisali:

- zdravje
- partner
- osebne izkušnje

Grafikon 20. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Ali menite, da umetna prekinitev nosečnosti, na ženski pusti posledice?«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih rezultatov lahko razberemo, da je večina anketirancev prve starostne skupine izbralo odgovor da (83%), anketiranci druge starostne skupine pa so največkrat izbrali odgovora ne vem (33%) in ne (15%).

Grafikon 21. Odgovori anketirancev na vprašanje: »Kakšne posledice lahko splav pusti na ženski?«, v odstotkih (%).

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da so anketiranci prve starostne skupine odločali med odgovoroma telesne (73%) in psihične (96%). Anketiranci druge starostne skupine so se odločili za odgovora psihične (36%) in drugo (36%). 28% anketirancev druge starostne skupine je izbralo odgovor psihične.

Anketiranci so pri odgovoru drugo lahko zapisali svoje mnenje.

Anketiranci iz prve starostne skupine so zapisali:

- Splav je poseg v telo in pri vsakem posegu so možni zapleti. Tako da so možne tudi telesne posledice- na srečo zelo redko zaradi strokovno opravljenih posegov. Psihične posledice pa so odvisne od vsake posameznice, kako vse skupaj dojema in kako se s tem spoprijema...
- Obsojanje s strani drugih.

Anketiranci iz druge starostne skupine so zapisali:

- Telesne in psihične posledice.

Zadnje vprašanje v anketnem vprašalniku se je glasilo: Ali bi želeli karkoli sporočiti o temi tega anketnega vprašalnika?

Anketiranci iz prve starostne skupine so zapisali:

- Čestitke za tako pogumno izbiro teme in vso srečo pri raziskavi.
- Opraviti splav ni lahko in se ženske ne odločajo zanj kot nadomestilo kontracepciji. Vsaka ženska bi morala imeti pravico do splava, ne glede na to, kaj je njen razlog.
- Menim, da bi moral biti splav v naši družbi prejet kot pravica vsake ženske ne glede na razloge, zakaj se odloči zanj. Sicer, me moti, da nekdo gre na splav, ker ni uporabljal zaščite. V takem primeru naj je splav mogoče plačljiv, v vseh ostalih primerih pa je popolnoma sprejemljiv in legitimen
- Splav je odločitev ženske in njena pravica!
- Menim, da je splav osebna odločitev. Razprave o tem splav da ali ne se mi zdijo popolnoma neprimerne. O tem odločata pacientka in zdravnik. Nimamo pravice soditi drugim, saj ne poznamo vseh primerov.
- Iz osebne izkušnje in izkušenj prijateljic vem, da načrtovan splav pušča posledice predvsem pri materah v smislu žalovanja za izgubljenim otrokom, ki se ni mogel roditi iz različnih razlogov. Tudi očetje občutijo žalost, ki lahko traja pri obojih leta, tudi celo življenje. Ne glede na to, pa podpiram splav in svobodno odločitev.
- Sama sem dvakrat doživela spontan splav in menim, da kljub temu, če se odloči ženska za umetno prekinitev nosečnosti, vsaka taka stvar pusti posledice na ženski oz. paru. Vsakdo, ki je doživel splav, bi pa moral biti opravičen do psihične pomoči s strokovne službe. Kljub hudi preizkušnji pa podpiram prostovoljno odločitev za prekinitev

nosečnosti, če ni 100% želje po otroku, novemu bitju ali pa je medicinsko dokazano, da je huda genska napaka plodu.

- V primeru splava mora mati poslušati sebe in kaj ona čuti v sebi. Partner jo mora ob tem podpirati.
- Nekateri odgovori na vprašanja niso črno-beli. Splav na nekaterih ženskah pusti posledice, na nekaterih ne itd.
- Prepričana sem, da se nobena ženska ali mladostnica za umetno prekinitev nosečnosti ne odloči z lahkim srcem. In ravno zaradi tega, ker gre za poseg v telo ženske, mora odločitev o prekinitvi nosečnosti ostati odločitev ženske ter nikogar drugega.
- Vsaka ženska naj sama odloča o splavu. Ampak mora pred tem razmisliti, kaj to pomeni za njeno prihodnost. Tega nikoli ne bo pozabila in to jo bo spremljalo celo življenje. No, vsaj tiste, ki imajo vest.
- Moje osebno mnenje je, da govorimo o otroku in novem življenju takoj pri spočetju, zato zame splav ni sprejemljiv v nobenem, časovnem obdobju oz. pod nobenimi okoliščinami. Zavedam se, da lahko pride tudi do zelo neprijetnih posledic zaradi neželene nosečnosti (npr. izguba kariere, zanositev v primeru posilstva,...). Vseeno sem pa mnenja, da otrok ni kriv za to, za to ima pravico do življenja. Neželenega otroka npr. mama da v posvojitev. Zagotovo so to zelo težke življenjske situacije in enostavnih rešitev ni, ampak življenje je življenje in nimamo ga pravice mi končati.
- Dobra raziskava.

Anketiranci iz druge starostne skupine so zapisali:

- Splav bi moral biti dovoljen, ker je to temeljna pravica vsake ženske.
- Verjetno odločitev za splav ni lahka. Ženska mora biti v hudi stiski, da se za to odloči.

4.0 DISKUSIJA

V zadnjem času sem velikokrat zaznala novice o umetnem splavu, posledicah splava, protestov ipd., zato sem se odločila, da to temo sama podrobneje raziščem. Z raziskovalno nalogo sem želela ugotoviti, kakšno mnenje imajo ljudje do splava, kakšno je njihovo počutje o tej temi in ali prihaja do razlik med starejšo in mlajšo generacijo odraslih. Vem, da je tema že podrobno raziskana, a sem hotela izvedeti mnenje ljudi o splavu v moji okolici.

V raziskovalni nalogi sem na podlagi strokovne literature in lastnega mnenja postavila 8 hipotez, ki jih bom na podlagi dobljenih rezultatov potrdila ali ovrgla.

Moja prva hipoteza se je glasila, ***da se večina anketirancev v obeh starostnih skupinah strinja, da je pravica do splava temeljna človekova pravica in bi morala biti dostopna vsem***

Dobljeni rezultati (grafikon 1) nam kažejo, mnenje anketirancev o temeljni človekovi pravici do splava in njeni dostopnosti. Vidimo, da je 90% anketirancev iz prve starostne skupine ter 89% anketirancev iz druge starostne skupine izbralo odgovor da. S tega lahko razberemo, da se večina anketiranih strinja s tem, da je pravica do splava temeljna človekova pravice, ter da bi morala biti dostopna vsem.

Grafikon 3 nam kaže rezultate na trditev »Pravica do splava, bi se morala ukiniti«. Vidimo, da je večina anketiranih iz obeh starostnih skupin izbralo odgovor ne, in sicer 86% anketirancev iz prve starostne skupine ter 78% anketirancev iz druge starostne skupine. Noben anketiranec iz druge starostne skupine ni izbral odgovor da, a jih je 22% izbralo odgovor nisem opredeljen. Kar me je presenetilo je, da 7% anketiranih iz druge starostne skupine meni, da bi se pravica do splava morala ukiniti. Dobljeni rezultati grafikona 3 torej kažejo, da se večina anketiranih ne strinja s tem, da bi se pravica do splava morala ukiniti.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo prvo hipotezo potrdim, saj se večina anketirancev strinja s tem, da je pravica do splava temeljna človekova pravica in bi morala biti dostopna vsem.

Moja druga hipoteza se je glasila: ***na posameznikovo mnenje o splavu v obeh starostnih skupinah najbolj vpliva vera oz. religija***

Iz rezultatov grafikona 19 lahko razberemo, da so anketiranci prve in druge starostne skupine najpogosteje izbrali odgovore vera oz. religija (80% iz prve starostne skupine ter 60% iz druge

starostne skupine), družina (77% iz prve starostne skupine ter 70% iz druge starostne skupine) ter mediji in socialna omrežja (56% iz prve starostne skupine ter 41% iz druge starostne skupine). Odgovor prijatelji je izbralo le 30% anketirancev iz prve starostne skupine ter 18% iz druge starostne skupine.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo drugo hipotezo delno potrdim, saj na mnenje anketirancev iz druge starostne skupine najbolj vpliva družina.

Moja tretja hipoteza se je glasila: ***večina anketirancev je mnenja, da je splav v vsakem primeru prekinitev življenja***

Iz grafikona 14 lahko razberemo, da se večina anketirancev strinja s tem, da je splav v vsakem primeru prekinitev življenja. (56% anketiranih iz prve starostne skupine in 67% anketiranih iz druge starostne skupine). Za odgovora ne in nisem opredeljen se je odločilo manj anketirancev in sicer, za odgovor 26% anketirancev iz prve starostne skupine in 15% anketirancev iz druge starostne skupine. Odgovor nisem opredeljen je izbralo 19% anketirancev iz prve starostne skupine ter 18% anketirancev iz druge starostne skupine.

Na podlagi rezultatov lahko svojo tretjo hipotezo potrdim, saj se večina anketirancev iz obeh starostnih skupin strinja s tem, da je splav v vsakem primeru prekinitev življenja.

Moja četrta hipoteza se je glasila: ***v obeh starostnih skupinah je večina posameznikov mnenja, da splav pusti na ženski posledice***

Grafikon 20 kaže rezultate na vprašanje »Ali menite, da umetna prekinitev nosečnosti, na ženski pusti posledice?«. Razberemo lahko, da je večina anketirancev obeh starostnih skupin mnenja, da umetna prekinitev nosečnosti na nosečnici pusti posledice, in sicer 83% anketirancev iz prve starostne skupine ter 52% anketirancev iz druge starostne skupine. Odgovor ne vem je izbralo 33% anketirancev druge starostne skupine, iz prve starostne skupine pa ni noben anketiranec izbral ta odgovor. Na odgovor ne je odgovorilo 17% anketirancev iz prve starostne skupine ter 15% anketirancev iz druge starostne skupine.

Grafikon 21 nam kaže rezultate na vprašanje »Kakšne posledice lahko splav pusti na ženski?«. Razberemo lahko, da je odgovor psihične izbralo večina anketirancev prve starostne skupine (96%), anketiranci druge starostne skupine so največkrat izbrali odgovora psihične in drugo (oba odgovora 36%). Odgovor telesne je izbralo 73% anketirancev prve starostne skupine in 28% anketirancev druge starostne skupine. 4% anketirancev prve starostne skupine je izbralo odgovor drugo.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo četrto hipotezo potrdim, saj je večina anketirancev iz obeh starostnih skupin mnenja, da splav pusti na ženski posledice.

Moja peta hipoteza se je glasila: ***večina anketirancev v prvi starostni skupini podpira splav iz različnih razlogov, v drugi skupini pa večina anketirancev podpira splav zaradi zdravstvenih razlogov (napake pri zarodku, ogroženo življenje matere,...)***

Grafikon 2 kaže rezultate na vprašanje »V katerem primeru bi podprli umetni splav?«. Vidimo, da sta najbolj izbrana odgovora obeh starostnih skupin rizična nosečnost (79% iz prve starostne skupine in 70% iz druge starostne skupine) ter posilstvo (89% iz prve starostne skupine in 81% iz druge starostne skupine). Anketiranci obeh starostnih skupin so prav tako izbirali med odgovori nenačrtovana nosečnost (67% iz prve starostne skupine in 41% iz druge starostne skupine), mladoletna nosečnosti (69% iz prve starostne skupine in 41% iz druge starostne skupine) ter incest (74% iz prve starostne skupine in 44% iz druge starostne skupine). 4% anketirancev iz prve starostne skupine in 7% anketirancev iz druge starostne skupine je izbralo odgovor v nobenem primeru nebi podprl splava, odgovor drugo pa je izbralo 6% anketirancev prve in 4% anketirancev druge starostne skupine.

Iz grafikona 4 so razvidni odgovori na trditev »Sem za splav iz socialnih razlogov(mladoletnost matere, slab materialni položaj staršev, veliko število otrok v družini,..)«. Vidimo, da je večina anketirancev obeh starostnih skupin izbralo odgovor da (69% anketirancev prve starostne skupine ter 67% anketirancev druge starostne skupine). Odgovor ne in nisem opredeljen so anketiranci izbrali najmanj. Anketiranci prve starostne skupine so v 19% izbrali odgovor ne in v 12% izbrali odgovor nisem opredeljen. Anketiranci druge starostne skupine pa so odgovor ne izbrali v 18%, odgovor nisem opredeljen pa v 15%.

Grafikon 5 nam prikazuje odgovore anketirancev na trditev »Splav podpiram v primeru, ko so za to utemeljeni zdravstveni razlogi (ugotovljene nepravilnosti pri zarodku)«. Vidimo, da je 86% anketirancev prve starostne skupine ter 96% anketirancev druge starostne skupine izbralo odgovor da, odgovor ne pa je izbralo le 7% anketirancev prve starostne skupine ter 4% anketirancev druge starostne skupine. Odgovor nisem opredeljen je izbralo samo 6% anketirancev prve starostne skupine.

Grafikon 11 nam kaže odgovore anketirancev na trditev »Splav podpiram v primeru, ko je ogrožena kariera/slужba nosečnice.« Vidimo, da so anketiranci obeh starostnih skupin najpogosteje izbrali odgovor ne (70% anketirancev prve starostne skupine ter 74% anketirancev

druge starostne skupine). Odgovor nisem opredeljen je izbralo 17% anketirancev prve starostne skupine ter 22% anketirancev druge starostne skupine. 12% anketirancev prve starostne skupine ter 4% anketirancev druge starostne skupine je izbralo odgovor da.

Na grafikonu 12 so prikazani odgovori na trditev »Splav podpiram v vsakem primeru.« Vidimo, da je več anketirancev druge starostne skupine izbralo odgovor da (70%), le 58% anketirancev prve starostne skupine pa je prav tako izbralo ta odgovor. Kar nekaj anketirancev obeh starostnih skupinah je izbralo odgovor da (25% anketirancev prve starostne skupine ter 22% anketirancev druge starostne skupine). Odgovor nisem opredeljen je izbralo 18% anketirancev prve in 8% anketirancev druge starostne skupine.

Iz grafikona 13 so razvidni odgovori anketirancev na trditev »Podpiram splav do 10 tedna nosečnosti.« Vidimo, da je večina anketirancev obeh starostnih skupin izbralo odgovor da (63% anketirancev prve in 59% anketirancev druge starostne skupine), odgovor nisem opredeljen pa so anketiranci izbrali večkrat, in to 21% iz prve in 26% iz druge starostne skupine. 16% anketiranih prve starostne skupine ter 15% anketiranih druge starostne skupine so izbrali odgovor ne.

Na grafikonu 17 so prikazani odgovori anketirancev na trditev »Splav podpiram, ko je ogroženo življenje in zdravje nosečnice.« Razberemo lahko, da je večina anketiranih podalo odgovor da (93% anketiranih prve in 77% anketiranih druge starostne skupine). 4% anketirancev obeh starostnih skupin je izbralo odgovor ne, 19% anketiranih druge in 4% anketiranih prve starostne skupine pa je izbralo odgovor nisem opredeljen.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo peto hipotezo potrdim.

Moja šesta hipoteza se je glasila: ***večina anketirancev je mnenja, da moški nosi del odgovornosti za splav in da pri tej odločitvi mora sodelovati.***

Rezultati grafikona 9 nam kažejo odgovore anketirancev na trditvi: »Moški mora sprejeti del odgovornosti pri odločitvi za splav, a je ta odločitev v celoti prepuščena nosečnici.« Vidimo, da se je večina anketirancev iz obeh starostnih skupin odločila za odgovor da. Izbralo ga je 78% anketirancev prve starostne skupine ter 81% anketirancev druge starostne skupine. 14% anketirancev prve ter 15% anketirancev druge starostne skupine se je odločilo za odgovor ne, odgovor nisem opredeljen pa je izbralo 9% anketirancev prve starostne skupine ter 4% anketirancev druge starostne skupine.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo šesto hipotezo potrdim, saj se večina anketirancev mnenja, da moški nosi del odgovornosti za splav in mora pri tej odločitvi sodelovati.

Moja sedma hipoteza se je glasila: ***večina anketirancev se strinja, da dokončno odločitev o splavu povsem v rokah ženske.***

Grafikon 10 kaže odgovore anketirancev na trditev: »Ne glede na mnenje očeta otroka, je končna odločitev ženske glede splava, njena.« Iz grafikona lahko razberemo, da je 70% anketirancev iz druge starostne skupine ter 63% anketirancev iz prve starostne skupine izbralo dogovor da. Odgovor ne je izbralo 26% anketirancev obeh starostnih skupin. Najmanjkrat so anketiranci izbralo odgovor nisem opredeljen, in sicer 11% iz prve ter 4% iz druge starostne skupine.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo sedmo hipotezo potrdim, saj se večina anketirancev strinja s tem, da je odločitev o splavu odločitev nosečnice/ženske.

Moja osma hipoteza se je glasila: ***v drugi starostni skupini je večina anketirancev mnenja, da na odločitev za splav vpliva mnenje drugih.***

Grafikon št. 16 nam kaže rezultate anketirancev na trditev: »Ženska ima pravico, da se odloči za splav ne glede na mnenje in pritiske drugih.« Razberemo lahko, da je večina anketirancev obeh starostnih skupin izbralo odgovor da (89% iz prve starostne skupine ter 81% anketirancev druge starostne skupine). 7% anketirancev prve in 15% anketirancev druge starostne skupine je izbralo odgovor ne ter le 4% anketirancev obeh starostnih skupin je izbralo odgovor nisem opredeljen.

Na podlagi dobljenih rezultatov lahko svojo osmo hipotezo ovržem, saj se večina anketirancev v drugi starostni skupini strinja s tem, da je odločitev o splavu odločitev nosečnice/ženske.

Kot zanimivost sem v anketni vprašalnik vključila še nekaj trditev. Grafikon 7 nam kaže rezultate na trditvi »Splav je družbeno sprejemljiv.« Vidimo, da je večina anketirancev obeh starostnih skupin izbrala odgovor da (56% anketirancev prve ter 55% anketirancev druge starostne skupine). Kar nekaj odstotkov anketirancev, in sicer 19% iz prve ter 30% iz druge starostne skupine je izbralo odgovor nisem opredeljen. Preostali delež anketirancev je izbralo odgovor ne.

Rezultati grafikona 8 kažejo rezultate na trditev »V Sloveniji se o splavu govori premalo.« Večina anketirancev prve starostne skupine je izbralo odgovor da, večina anketirancev druge

starostne skupine pa je izbralo odgovor da ali pa odgovor ne. 20 % anketirancev prve ter 26% anketirancev druge starostne skupine pa se je odločilo izbrati odgovor nisem opredeljen.

Iz grafikona 15 lahko razberemo, da se 66% anketirancev prve starostne skupine ter 44% anketirancev druge starostne skupine ne strinja s tem, da bi ženska, ki se odloči za splav tudi morala splav plačati, odgovor da pa je izbralo 20% anketirancev iz prve ter 37% anketirancev iz druge starostne skupine. Preostali delež anketirancev je izbralo odgovor nisem opredeljen.

Grafikon 18 kaže rezultate na trditev »Na odločitev za splav vpliva starost nosečnice.« Vidimo, da je večina anketirancev druge starostne skupine izbralo odgovor da (63%), anketiranci druge starostne skupine pa so isti odgovor izbrali bolj redko (38%). 48% anketiranih iz prve ter le 15% anketiranih iz druge starostne skupine je izbralo odgovor ne, preostali pa so izbrali odgovor nisem opredeljen.

5.0 ZAKLJUČEK

Z raziskovalno nalogo sem želela raziskati, kakšno je mnenje o splavu v mojem okolju, saj sem veliko poslušala različne razprave o tem. Z raziskovanjem literature sem najprej pridobila nova teoretična in empirična znanja o umetnem splavu. Presenetili so me podatki o opravljenih splavih v Sloveniji, saj si nisem nikoli predstavljala kakšne so te številke.

Na podlagi empiričnega dela raziskovalne naloge sem prišla do naslednjih pomembnih zaključkov:

- 80 % anketirancev prve starostne skupine ter 40% anketirancev druge starostne skupine meni, da splav ni ena izmed kontracepcijskih metod;
- polovica anketirancev prve ter polovica anketirancev druge starostne skupine trdi, da je splav družbeno sprejemljiv;
- 72% anketirancev prve starostne skupine je mnenja, da se v Sloveniji govori o splavu premalo, istega mnenja pa je le 44% anketirancev druge starostne skupine;
- večina anketirancev obeh starostnih skupin splava ne podpriva v primeru, ko je pri tem ogrožena kariera/sluzba nosečnice;
- večina anketirancev obeh starostnih skupin splava ne podpira v vsakem primeru;
- 56% anketirancev prve ter 67% anketirancev druge starostne skupine se strinja s tem, da je splav v vsakem primeru prekinitev življenja;

- le 20% anketirance prve ter 37% anketirancev druge starostne skupine meni, da če se ženska odloči za splav, bi ga morala tudi sama plačati;
- večina anketirancev obeh starostnih skupin meni, da se ima ženska pravico odločiti za splav, ne glede na mnenje in pritiske drugih;
- večina anketirancev prve starostne skupine je mnenja, da na posameznikovo mnenje o splavu najbolj vpliva vera oz. religija, anketiranci druge starostne skupine pa menijo, da na posameznikovo mnenje o splavu najbolj vpliva družina;
- večina anketirancev prve starostne skupine meni, da splav na ženski pusti psihične posledice, anketiranci druge starostne skupine pa so se najpogosteje odločili za odgovora psihične in drugo.

Iz dobljenih rezultatov lahko zaključim, da se anketiranci strinjajo s te, da je pravica do splava temeljna človekova pravica in da bi morala biti dostopna vsem. Le nekaj anketirancev splava ne podpira v nobenem primeru, večina anketirancev pa podpira splav samo ob določenih razmerah/pogojih (npr. ko so za to navedeni zdravstveni razlogi, posilstvo, rizična nosečnost,...). Z rezultati raziskovalne naloge sem zadovoljna, saj sedaj vem, da razen nekaterih izjem večina anketirancev v mojem okolju podpira splav. Sama bi prav tako podprla splav, pod nekaterimi pogoji, saj se ne strinjam z vsem (npr. ko je ogrožena kariera/služba nosečnice).

Za nadaljnje raziskovanje pa bi bilo zanimivo raziskati mnenje o splavu med mladimi. Glede na vse dogodke, ki se vrstijo trenutno po drugih državah na temo pravice do splava, bi bila zanimiva tudi mednarodna primerjava mnenj o splavu.

6.0 LITERATURA

- Hren, K., Čirjakovič, J., Korenič, R., Kralj, A., Peceli, S., Repovž Grabnar, I., Stražišar, N., Štemberger, P., 2011. *SLOVENIJI za 20. rojstni dan: slovenski statistiki*: Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
- Kunstelj, T. 1987. *Pustimo jih živeti*. Ljubljana: Knjižice.
- Mihevc Ponikvar, B. in Rudolf, A. 2021. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije*. NIJZ. Dostopno na: <https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2021/>, sneto dne: 15. 1. 2024.
- Mohorič, M. 2003. *Vprašanje svetosti življenja. Abortus, evtanazija in umetna oploditev*. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani: Fakulteta za družbene vede. Dostopno na: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Mohoric-Matejka.PDF>, sneto dne: 9. 10. 2023.
- *Moje pravic*. Dostopno na: <https://www.mojaodlocitev.si/moje-pravice/>, sneto dne: 12. 12. 2023.
- Papež Pavel VI. 2024: *Okrožnica Posredovanje človeškega življenja-Humanae Vitae*, Ljubljana: Družina.
- Pisnik, S. 2012. *Pravna ureditev umetne prekinitve nosečnosti v Republiki Sloveniji*. Magistrsko delo. Maribor: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru, dostopno na <https://dk.um.si/Dokument.php?id=28708&lang=slv>, sneto dne: 10. 11. 2023.
- *Psihološke posledice prekinitve nosečnosti*. Dostopno na: <https://srcdljubljana.com/blog-srcd/119-psiholoske-posledice-prekinitve-nosecnosti>, sneto dne: 3. 1. 2024.
- Slatinek, S. 2007: *Kaznivo dejanje proti človeškemu življenju*. Bogoslovni vestnik 67: 505-52.

- *Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ)*. Dostopno na: <https://fran.si/>, sneto dne: 1. 12. 2023.
- Škorjanc Podkrižnik, Š. 2012. *Pravica do svobodnega odločanja o rojstvu otrok*. Diplomsko delo. Maribor: pravna fakulteta. Dostopno na: <https://dk.um.si/Dokument.php?id=51793&lang=slv>, sneto dne: 10. 11. 2023.
- Ustava Republike Slovenije:. Uradni list RS, št. 33/1991 z dne 28. 12. 1991.
- Zakon o pacientovih pravicah. Uradni list RS, št. 15/08, 55/17, 177/20 in 100/22 – ZNUZSZS).
- Zakon o zdravstveni dejavnosti. Uradni list RS, št. 23/05 s spremembami in dopolnitvami.
- Zakon o zdravniški službi. Uradni list RS, št. 72/06 s spremembami in dopolnitvami.
- Zakon o zdravstvenih ukrepih pri uresničevanju pravice do svobodnega odločanja o rojstvu otrok- ZZUUP. Uradni list RS, št. 11/77, 42/86 in UL RS, št. 70/00.
- Zobec, M., Rašković Malnaršič, R., in Mlinar, S. 2022. *Odnos študentov do umetne prekinitev nosečnosti: vloga socialnodemografskih dejavnikov*. Revija Za Zdravstvene Vede, 2(2), 33–46. Dostopno na: <https://www.jhs.si/index.php/JHS/article/view/30>, sneto dne: 6. 12. 2023.

7.0 PRILOGA

Priloga 1

- Anketni vprašalnik o stališču do splava (obe starostni skupini)

ANKETNI VPRAŠALNIK O STALIŠČU DO SPLAVA

Pozdravljeni,

Sem Tjaša, iz 9. r OŠ Sveti Jurij. V letošnjem šolskem letu želim raziskati odnos ljudi do umetnega splava (umetno prekinjena nosečnost). Moja anketa je anonimna, zato Vas prosim, da ste pri odgovarjanju iskreni. Hvala že vnaprej za Vaše sodelovanje in čas.

1. Spol: M Ž (Ustrezno obkrožite.)

2. Koliko ste stari? (Prosim, da napišete vašo starost) _____

3. Katero najvišjo stopnjo izobrazbe ste dosegli?

- a) Osnovna izobrazba (končana OŠ)
- b) Srednja izobrazba (2 letna, 3 letna ali 4 letna srednja šola)
- c) Srednja splošna izobrazba (gimnazija)
- d) Višja izobrazba (višja strokovna)
- e) Dodiplomska izobrazba (visoka strokovna; univerzitetna)
- f) Podiplomska izobrazba (specializacija; magisterij; doktorat)

4. Ali je po Vašem mnenju pravica do splava temeljna človekova pravica in bi morala biti dostopna vsem (obkrožite en odgovor)?

- a) Da
- b) Ne
- c) Ne želim odgovoriti

5. V katerem primeru, bi podprli umetni splav (lahko izberete več odgovorov)?

- a) Nenačrtovana nosečnost.
- b) Mladoletna nosečnost.
- c) Rizična nosečnost.
- d) Posilstvo.
- e) Incest.
- f) nobenem primeru ne bi podprl splava.
- g) Drugo (prosim napišite): _____

6. V spodnji tabeli so različne trditve. Prosim vas, da podate Vaš odgovor.

Trditev	DA	NE	NISEM OPREDELJEN
1. Pravica do splava, bi se morala ukiniti.			
2. Sem za splav iz socialnih razlogov (mladoletnost matere, slab materialni položaj staršev, veliko število otrok v družini,...).			
3. Splav podpiram v primeru, ko so za to utemeljeni zdravstveni razlogi (ugotovljene nepravilnosti pri zarodku).			
4. Splav je ena izmed kontracepcijskih metod.			
5. Splav je družbeno sprejemljiv.			
6. V Sloveniji se o splavu govori premalo.			
7. Moški mora sprejeti del odgovornosti pri odločitvi za splav. a je odločitev v celoti prepuščena nosečnici.			
8. Ne glede na mnenje očeta otroka, je končna odločitev ženske glede splava, njena.			
9. Splav podpiram v primeru, da je ogrožena kariera/sluzba nosečnice.			
10. Splav podpiram v vsakem primeru.			
11. Podpiram splav do 10 tedna nosečnosti.			
12. Splav je v vsakem primeru prekinitve življenja.			
13. Če se ženska odloči za splav, ga morala tudi sama plačati.			
14. Ženska ima pravico, da se odloči za splav ne glede na mnenje in pritiske drugih,			
15. Splav podpiram, ko je ogroženo življenje in zdravje nosečnice.			
16. Na odločitev za splav vpliva starost nosečnice.			

7. Kaj po vašem mnenju vpliva na posameznikovo mnenje o splavu? (lahko izberete več odgovorov)

- a) Vera oz. religija
- b) Prijatelji
- c) Mediji in socialna omrežja
- d) Družina
- e) Drugo: _____

8. Ali menite, da umetna prekinitev nosečnosti, pusti na ženski posledice?

- a) Da, splav je škodljiv za zdravje ženske (telesno in psihično zdravje).
- b) Ne, splav ne pusti posledic.
- c) Ne vem.

8. 1. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, Vas prosim, da odgovorite še na to vprašanje. Kakšne posledice lahko pusti splav na ženski?

- a) telesne (krvavenje, okužbe, poškodbe maternice, neplodnost, ...)
- b) psihične (žalost, čustvena otopelost, depresija, jeza, motnje hranjenja,...)
- c) drugo: _____

9. Ali bi želeli karkoli sporočiti o temi anketnega vprašalnika (Prosim, da zapišete svoje razmišljanje ali mnenje).

Hvala za vaše sodelovanje.